

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

IZVEŠTAJA REVIZIJE UČINKA
Efektivnost fondova za finansiranje sporta

Revizija učinka

Priština, Marta 2024

Generalni revizor Republike Kosovo je najviša institucija ekonomske i finansijske kontrole, kojoj Ustav i Zakon¹ garantuju funkcionalnu, finansijsku i operativnu nezavisnost.

Nacionalna kancelarija revizije, kojom predsedava Generalni revizor, pomaže u obavljanju njegovih/njenih dužnosti. Zajedno doprinose na efektivan način odgovornosti javnog sektora, promovišući javnu transparentnost i dobro upravljanje, i promovišu ekonomičnost, efektivnost i efikasnost vladinih programa za dobrobit svih.

Generalni revizor odgovara Skupštini za vršenje dužnosti i ovlašćenja definisanih Ustavom, Zakonom, podzakonskim aktima i međunarodnim standardima revizije javnog sektora.

Naša misija je da preko kvalitetnih revizija jačamo polaganje odgovornosti u javnoj upravi za efektivno, efikasno i ekonomično korišćenje nacionalnih resursa. Izveštaji Nacionalne Kancelarije Revizije na direktan način promovišu polaganje odgovornosti javnih institucija pošto oni pružaju održivu osnovu za zahtevanje odgovornosti od strane menadžera svake budžetske organizacije. Tako mi povećavamo poverenje u trošenju javnih fondova i odigravamo aktivnu ulogu u obezbeđivanju interesa poreskih platiša i ostalih interesnih strana u povećanju javne odgovornosti.

Ova revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR 30001²).

Revizije učinka koje sprovodi Nacionalna kancelarija revizije su objektivni i pouzdani pregledi kojima se procenjuje da li vladine akcije, sistemi, operacije, programi, aktivnosti ili organizacije funkcionišu u skladu sa principima ekonomičnosti³, efikasnosti⁴ i efektivnosti⁵ i da li ima prostora za poboljšanje.

Generalna revizorka je odlučila u vezi sa sadržajem izveštaja revizije "Efektivnost fondova za finansiranje sporta", u konsultaciji sa Pomoćnicom Generalne revizorke, Myrvete Gashi Morina, koja je nadgledala reviziju .

Tim koji je realizovao ovaj izveštaj:

Ariana Gjonbalaj Shala, Direktorica Odeljenja revizije

Agron Hoxha, Vođa tima

Elira Hashani, Član tima

NACIONALNA KANCELARIJA REVIZIJE - Adresa: Lagjja Arbëria, Rr. Ahmet Krasniqi 210, Prishtinë 10000, Kosovë
Tel: +381(0) 38 60 60 04/1011

¹ Zakon 05_L_055 o Generalnom revizoru i Nacionalnoj kancelariji revizije Republike Kosovo

² Standardi i smernice za reviziju učinka zasnovane na MSVIR standardima revizije i praktičnom iskustvu

³ Ekonomičnost - Princip ekonomičnosti podrazumeva minimiziranje troškova resursa. Korišćeni resursi moraju biti dostupni u pravo vreme, u pravoj količini i kvalitetu i po najboljoj mogućoj ceni.

⁴ Efikasnost - Princip efikasnosti podrazumeva izvlačenje maksimuma iz raspoloživih resursa. Radi se o odnosu između uključenih resursa i rezultata koji se daje u smislu kvantiteta, kvaliteta i vremena.

⁵ Efektivnost - Princip efektivnosti podrazumeva postizanje unapred određenih ciljeva i postizanje očekivanih rezultata.

TABELA SADRŽAJA

Opšti sažetak	1
1 Uvod	3
2 Cilj revizije i pitanja revizije	5
3 Nalazi revizije.....	6
3.1 Finansiranje kroz sponzorstvo tokom 2020-2022	7
3.1.1 Strategija za razvoj sporta još nije usvojena	8
3.1.2 Korišćenje sponzorstva za marketinšku kampanju privatnih kompanija	8
3.1.3 Korisnici sponzorskih sredstava nemaju jasne ciljeve za potrošnju njih	9
3.1.4 Potrošnja sponzorskih sredstava za nesportske aktivnosti	10
3.1.5 Potencijalni sukobi interesa u procesu vrednovanja sponzorstva	11
3.1.6 Neblagovremeno izveštavanje sportskih organizacija	12
3.1.7 Korisnici sponzorstva nisu ispunili kriterijume izveštavanja	13
3.1.8 Izbegavanje poreza na ime odbitaka za sportsko sponzorstvo.....	14
3.2 Finansiranje kroz subvencionisanja tokom 2020-2022	17
3.2.1 Kašnjenje u postavljanju koeficijenta za federacije	17
3.2.2 Finansiranje predstavnika Sportskih saveza praćeno je nedostacima	18
3.2.3 Finansiranje sportskih organizacija nije jasno regulisano.....	18
3.2.4 Nezatvoreni avansi saveza i sportskih klubova koji su koristili u 2020-2022.	19
3.2.5 Finansiranje sportskih organizacija bez javnih poziva za 2020. godinu	22
3.2.6 Loše upravljanje projektom Sportska baza podataka Kosova.....	23
3.2.7 Nedostatak praćenja subvencionisanih i sponzorisanih sredstava	23
Zaključci	25
Preporuke.....	27
Dodatak I Kriterijumi revizije, obim i metodologija.....	29
Motiv revizije.....	29
Kriterijumi revizije.....	30
Delokrug revizije.....	31
Metodologija revizije	31
Dodatak II Aneks	32
Dodatak III. Pisma potvrde i komentari subjekata revizije	39

Lista skraćenica

MKOS	Ministarstvo kulture, omladine i sporta
SO	Sportsko odeljenje
PAK	Poreska administracija Kosova
OKK	Olimpijski komitet Kosova
NKR	Nacionalna kancelarija revizije
DOO	Društvo sa ograničenom odgovornošću
NVO	Nevladina organizacija

Opšti sažetak

Nacionalna kancelarija revizije izvršila je reviziju učinka “Efektivnost fondova za finansiranje sporta”. Ministarstvo kulture, omladine i sporta (MKOS) utvrđuje opšte politike razvoja sporta, u skladu sa prioritetima omasovljenja i podizanja njihovog kvaliteta. Ona treba da stvori infrastrukturne, finansijske i kadrovske uslove za ispunjavanje određenih ciljeva.⁶

Cilj ove revizije je bio da se proceni finansiranje sporta od strane Ministarstva kulture, omladine i sporta i privatnih biznisa u periodu 2020-2022 kako bi se identifikovale slabosti i oblasti za poboljšanje kako bi se garantovala transparentnost, odgovornost i pravilno korišćenje sredstava.

Subjekti ove revizije bili su Ministarstvo kulture, omladine i sporta i Poreska administracija Kosova. Obim je fokusiran na period 2020-2022.

Naši rezultati revizije pokazuju da Ministarstvo kulture, omladine i sporta nije uspelo da pozove na odgovornost organizacije koje finansira i one koje imaju koristi od sertifikacije sponzorstva od strane privatnih biznisa. Veliki deo sportskih organizacija nisu izveštavali kako su potrošili sredstva subvencije i kontinuirano su koristili. Dok Poreska administracija Kosova nije uspela da identifikuje i preduzme zakonske mere protiv kompanija koje su oslobođene poreza za sponzorstvo i koje nisu dale sredstva za sponzorstvo.

Subvencionisane i sponzorisane aktivnosti od strane privatnih kompanija ne ostvaruju svoje ciljeve i ne sprovode se na odgovarajući način. Ministarstvo kulture, omladine i sporta nije uspelo da izradi strategiju za razvoj sporta, što je rezultiralo nedostatkom pravca u razvoju sporta na Kosovu. Praksa sa kojom Ministarstvo kulture, omladine i sporta posluje za subvencionisanje i odobravanje sponzorstava privatnih kompanija za sportske organizacije ne daje jasne ciljeve korišćenja sredstava. Štaviše, postoji upadljiv nedostatak dokaza koji dokazuju da su ovi finansijski doprinosi efektivno poboljšali kvalitet sporta na Kosovu. Ne postoje dokazi da su sredstva utrošena, dakle, ne postoji sistem koji potvrđuje da su aktivnosti na terenu obavljene kako je planirano. Takođe, Ministarstvo kulture, omladine i sporta nema definisanu strukturu za praćenje realizacije aktivnosti pod pokroviteljstvom privatnih kompanija i kao rezultat toga, u periodu 2020-2022, nije razvilo nikakav monitoring. Ovaj nedostatak praćenja ostavio je prostor za sumnju u efikasno korišćenje javnih resursa i ostvarivanje ciljeva od javnog interesa.

Sponzorska sredstva nisu dostigla ciljeve za podizanje kvaliteta sporta u zemlji. Analizom uzoraka sponzorstava utvrdili smo da se deo ovih sredstava često koristi u marketinške svrhe sponzorisanih kompanija, rizikujući da se sredstva ne koriste za javni interes. Iz analize prijava za sertifikaciju sponzorstva, uočili smo da nisu jasni razlozi za finansiranje sportskih organizacija i u pojedinim slučajevima je pominjano da će se ova sredstva koristiti za marketing kompanija sponzora.

Sportske organizacije tokom 2020-2022. godine nisu izveštavale o troškovima subvencija u iznosu od 3,5 miliona evra finansiranih od strane Ministarstva kulture, omladine i sporta. Sportske organizacije, pored redovnog finansiranja sa osnovnim memorandumima za subvenciju, koriste i dodatne memorandume (aneks) za koje nismo našli da je ovaj oblik finansiranja regulisan internim

⁶ Zakon br. 2003/24 zakon o sportu član 8

upravnim aktima. U nekim slučajevima iznos u aneksu premašuje onaj u osnovnom memorandumu. Ovakav način finansiranja pokazuje nedostatak transparentnosti i odgovornosti u izveštavanju troškova sportskih organizacija. Pored finansiranja memorandumima i pozivima, Ministarstvo kulture, omladine i sporta finansirala sportske organizacije i bez javnih poziva, samo zahtevima upućenim Ministarstvu kulture, omladine i sporta, u formi koja nije predviđena zakonima i propisima. Iako su sportske organizacije koristile sredstva subvencionisanja od Ministarstva kulture, omladine i sporta, one nisu izveštavale u iznosu od 3,5 miliona evra kako su potrošile ta sredstva. Pored toga, jedna od nevladinih organizacija koja koristi projekat „baza podataka sporta na Kosovu“ nije dostavila konačni proizvod/izveštaj sa vremenom za koji je Ministarstvo platila 121.430 evra. Štaviše, čak i nakon isporuke proizvoda, Ministarstvo ga nije ni pregledalo ni prihvatilo preko komisije da proceni ili maksimizira korist od ovog projekta. Kao posledica toga, vrednost za potrošeni novac nije materijalizovana.

Sponzorstvo i oslobađanje od poreza za privatne kompanije rezultirao izbegavanjem od poreza. Od 45 testiranih uzoraka, utvrdili smo da preko 490.000 evra nije prebačeno sportskim klubovima kao sponzorstvo od privatnih kompanija, iako su kompanije prijavile Poreskoj administraciji Kosova da su dale ova sredstva za sponzorstvo. Štaviše, ove sponzorske kompanije su oslobođene plaćanja poreza i stoga nisu platile porez državi. Pored toga, sportski klubovi su dobili sponzorstvo od preko milion evra privatnih kompanija za koje nisu imali sertifikat za sponzorstvo Ministarstva kulture, omladine i sporta. Nedostatak koordinacije između Ministarstva kulture, omladine i sporta i Poreske administracije Kosova doveo je do toga da ne postoji odgovarajuća kontrola za tačne iznose koji bi trebalo da budu oporezovani i oslobođeni poreza.

Nalazi revizije pokazuju da pitanja u vezi sa finansiranjem sporta od strane Ministarstva kulture, omladine i sporta i privatnih biznisa zahtevaju hitno postupanje i za to je dato 10 preporuka. Lista preporuka je predstavljena u Poglavlju 5 ovog izveštaja.

Odgovor strana uključenih u reviziju

Ministarstvo kulture, omladine i sporta se delimično saglasilo sa nalazima i zaključcima revizije i obavezalo se da će adresirati date preporuke. Dok, Poreska uprava Kosova se složila sa nalazima i preporukama izveštaja i obavezala se da će adresirati date preporuke.

1 Uvod

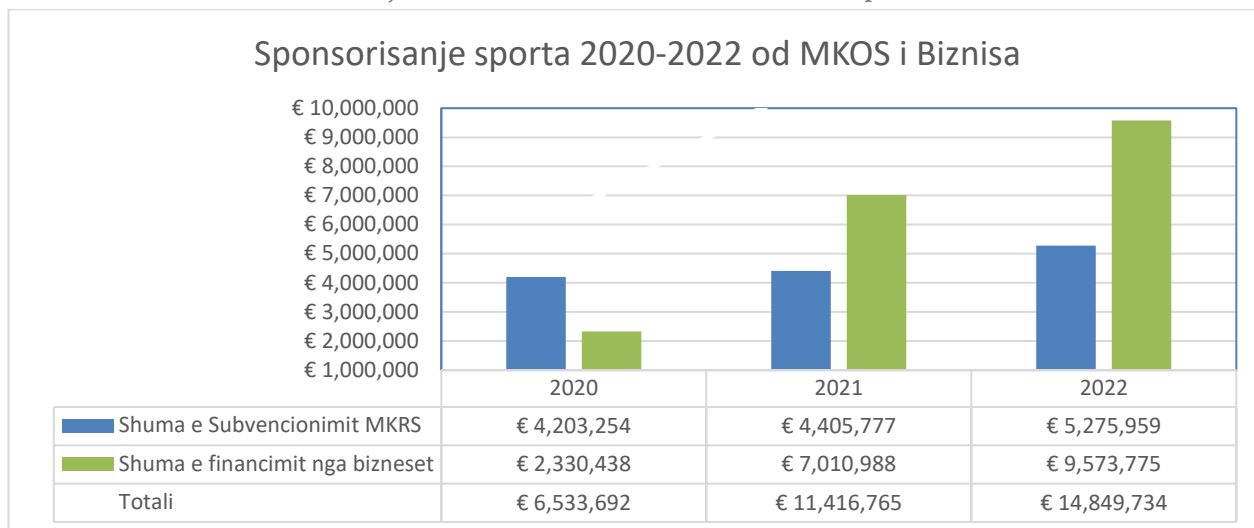
Sport na Kosovu ima dugu tradiciju i igra važnu ulogu u društvu. Sport predstavlja pregled kako druge zemlje vide Kosovo. Kroz sport možemo ne samo da imamo zdravo društvo već i da imamo visok imidž u svetu.

Naša zemlja je na sportskom planu pokazala različite uspehe kako od predstavljanja pojedinačnih sportista i ekipa na međunarodnim takmičenjima, tako i od članstva odgovarajućih saveza u evropskim i svetskim sportskim organizacijama.

U okviru Ministarstva kulture, omladine i sporta (u daljem tekstu MKOS) je Odeljenje za sport (u daljem tekstu OS) koje se od svog osnivanja sastojalo u pripremi, ocenjivanju i usvajanju sportske programske politike, koje se odnose na omasovljavanje sporta i njegovog kvalitativnog razvoja.

MKOS svake godine podržava i pomaže razvoj sportskih aktivnosti, kroz koje ima za cilj da doprinese suštinskoj organizaciji, razvoju kadrova, članstvu i licenciranju sporta na Kosovu i u međunarodnoj areni. Ministarstvo je tokom 2022. godine izdvojila sredstva za finansiranje u opštim i posebnim oblastima sporta. U opštu oblast ulaganja obuhvaćeni su: licencirani sportski savezi i Olimpijski komitet Kosova (OKK), dok su u posebnu oblast ulaganja uključeni: aneksi memorandumi saveza, memorandumi za posebne aktivnosti, javni pozivi, kategorizacija sportisti, treneri i olimpijske nade, nagrade, ad hoc finansijska podrška i stalna finansijska podrška.

Drugi oblik finansiranja sporta je preko privatnih biznisa, gde im se daje popust do 30% poreza na dobit kako bi ta sredstva koristili za finansiranje sportskih organizacija.

Grafikon 1: iznose subvencionisanja od strane MKOS-a i biznisa kroz formu sponzorstva⁷.

Izvor: PAK i MKOS.

Iz gornje grafike se vidi da je od 2020. do 2022. godine postojao trend povećanja iznosa finansiranja od strane biznisa sa preko 2 miliona evra u 2020. godini na 9,5 miliona evra u 2022. godini. Istovremeno, finansiranje iz MKOS-a tokom godina pokazuje da postoji trend povećanja podrške sportu u zemlji.⁸

⁷ Sponzorstvo - finansijska i materijalna podrška na osnovu slobodne volje koju daju fizička ili pravna lica u zemlji i inostranstvu u cilju podrške delatnosti u oblasti kulture, omladine i sporta. Sponzorstvo omogućava sponzorima da promovišu svoja imena, preduzeća, logo i proizvode kako bi iskoristili popuste dozvoljene za sponzorstvo i administrativne i poreske olakšice (Zakon br. 05/L-090).

⁸ Izveštaji o subvencijama i potvrde koje izdaje MKOS.

2 Cilj revizije i pitanja revizije

Cilj ove revizije je da se proceni način finansiranja sporta od strane Ministarstva kulture, omladine i sporta i privatnih preduzeća tokom 2020-2022 godine kako bi se identifikovale slabosti i oblasti za poboljšanje kako bi se garantovala transparentnost, odgovornost i pravilno korišćenje sredstava u sportu.

Pitanja revizije

Da bi se odgovorilo na cilj revizije, postavljena su sledeća pitanja:

1. *Da li je Ministarstvo kulture, omladine i sporta uspelo da na odgovarajući način podrži sportske organizacije i obezbedi da ispunjavaju kriterijume finansiranja?*
2. *Da li su Ministarstvo kulture, omladine i sporta i Poreska administracija Kosova uspeli da obezbede da su sponzorisanе i subvencionisane aktivnosti sprovedene?*

MKOS i Poreska administracija Kosova (u daljem tekstu PAK) bili su deo delokruga ove revizije. U okviru Ministarstva postojali su Odeljenje za sport i Komisija za razmatranje zahteva za overu sponzorstva u oblasti kulture, omladine i sporta. PAK je koristila podatke koji se odnose na oslobađanje od poreza biznisa koja pružaju sportska sponzorstva. Obim je fokusiran na period 2020-2022.

3 Nalazi revizije

U cilju obavljanja poslova od javnog i državnog interesa⁹, za fizičko vaspitanje i sport, MKOS u saradnji sa Olimpijskim komitetom Kosova (u daljem tekstu OKK), sa sportskim savezima i drugim nadležnim institucijama izrađuje Strategiju razvoja sporta i akcionog plana i predlaže Vladi za odobrenje.

MKOS treba da izradi strategiju razvoja sporta i akcioni plan za definisanje zadataka i odgovornosti centralnih i lokalnih organa Kosovskog olimpijskog komiteta KOK, Pred-olimpijskog komiteta Kosova, Sportskog saveza gluvih, Sportskih saveza Kosova i sportskih društava.

Zakonom o sponzorstvu u sportu utvrđeno je da je opšti javni interes podrška različitim aktivnostima u promociji kulture, omladine i sporta na lokalnom i međunarodnom nivou.¹⁰

Da bi sportska organizacija dobila sredstva od privatnih kompanija za razvoj sportskih delatnosti, mora da aplicira za sertifikaciju kod MKOS-a. Ovaj sertifikat sadrži kriterijume i uslove korišćenja kao što su:

- Opis svrhe sponzorstva i razloga zašto predstavlja javni interes, i
- Opis aktivnosti koje će biti pokrivenne sredstvima sponzorstva.

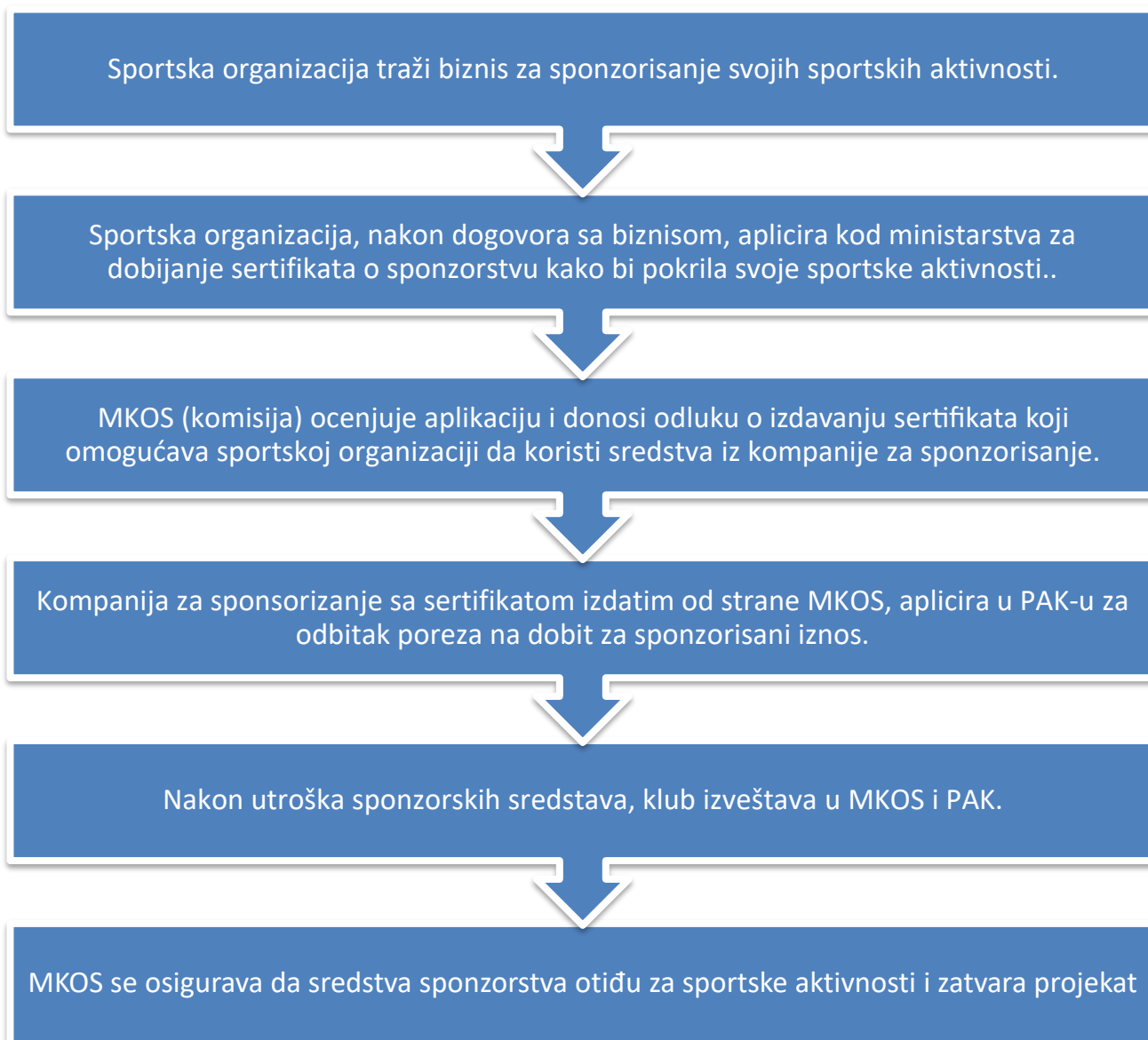
Takođe treba ispuniti i neki uslovi gde klub mora da bude deo saveza i da ima sportske aktivnosti u periodu dužem od 1 godine.

⁹ zakon br. 04/1-075 za izmenu i dopunu zakona br. 2003/24 o sportu

¹⁰ zakon br. 05/1 -090 za sponzorstva u oblasti kulture, omladine i sporta

Proces sponzorstva se odvija u nekoliko koraka, koje smo predstavili na dijagramu ispod.

Dijagram 1. Koraci procesa sponzorstva sportskih aktivnosti od strane MKOS-PAK

U nastavku su predstavljeni nalazi koji se odnose na finansiranje kroz sponzorstvo i subvencije. Ovi nalazi su rezultat analize i procenjivanja dokumentacije, procesa revizije, testiranja i intervju sa odgovornim zvaničnicima na terenu. Revizorski dokazi su poslužili za pružanje zaključaka koji su predstavljeni u Poglavlju 4 i preporuka za poboljšanje procesa koje su predstavljene u Poglavlju 5.

3.1 Finansiranje kroz sponzorstvo tokom 2020-2022

Skupština Kosova je 2017. godine usvojila zakon o sponzorstvima u oblasti kulture, omladine i sporta. Vlada je ovim zakonom imala za cilj da sponzorise, realizuje, podrži i promovise aktivnosti u oblasti kulture, omladine i sporta. Ovim zakonom bi se ostvario opšti javni interes, kao što je podrška različitim aktivnostima u promociji kulture, omladine i sporta na lokalnom i međunarodnom nivou. Prema ovom zakonu, biznisi u zemlji mogu da finansiraju sportske

aktivnosti do 30% poreza na dobit i da imaju popust od uplate ovog iznosa, koji bi trebalo da bude porez u PAK-u.

3.1.1 Strategija za razvoj sporta još nije usvojena

U cilju obavljanja poslova od javnog i državnog interesa¹¹, za fizičko vaspitanje i sport, MKOS u saradnji sa Olimpijskim komitetom Kosova (u daljem tekstu KOK), sa sportskim savezima i drugim nadležnim institucijama izrađuje Strategiju razvoja sporta i akcionog plana i predlaže Vladi na odobrenje.

Od 2015. godine MKOS je četiri puta pokušala da razvije sportsku strategiju, ali je svaki put ovaj proces bio neuspešan. Ovo se desilo usled nedostatka institucionalne volje i nemara MKOS-a. Kao rezultat toga, sve aktivnosti koje finansira sprovode se bez ikakve strategije ili programa u kom pravcu će se sport razvijati u zemlji. Ovaj nedostatak strategije uticao je na MKOS, što je dovelo do neizvesnosti u rešavanju potreba fizičkog vaspitanja, određivanju razvojnih prioriteta i stvaranju profesionalnih kvalifikacija.

Međutim, MKOS za oblast sporta u zemlji je podržan i uglavnom je radio sa: strateškim i operativnim planovima Vlade Kosova 2021-2025, Nacionalnom razvojnom strategijom i planom i Srednjoročnim okvirom rashoda 2021.

MKOS je formirala radnu grupu koja je finalizovala nacrt strategiju 2023-2030. Nacrt strategije predstavljen je sportskoj javnosti na Trećem sportskom okruglom stolu, održanom 13.06.2023. godine, koji služi kao konsultativna i koordinaciona platforma za prioritete sportske politike za relevantnu godinu. Nacrt strategije je bio spreman za proces javnih konsultacija. Sa najavom Kosova kao zemlje domaćina Mediteranskih igara 2030. godine, radna grupa trenutno odražava na nacrt strategiju – akcioni plan za organizaciju Mediteranskih igara 2030. godine.

Nedostatak programa i strategije koji bi dali uputstva kako će se ostvariti javni interes, rizikuje da odobrena sponzorstva ne budu u skladu sa državnim interesima ili zajedničkim ciljevima sporta. Istovremeno, ne ažuriranje četvorogodišnjeg plana za razvoj sporta stvara prepreke u modernizaciji i trenutnim potrebama sporta na Kosovu. Štaviše, slabi kredibilitet javnih institucija da se javna sredstva namenjena razvoju sporta koriste na transparentan, odgovoran način i u svrhu za koju su data.

3.1.2 Korišćenje sponzorstva za marketinšku kampanju privatnih kompanija

Zakonom o sponzorstvima u oblasti kulture, omladine i sporta definisano je da sponzorstvo omogućava sponzorima da promovišu svoja imena, firme, logotipe i proizvode kako bi iskoristili popuste dozvoljene za sponzorstvo.

Svrha sponzorstva je realizacija, podrška, promocija i podrška aktivnosti u oblasti kulture, omladine i sporta.¹²

¹¹ zakon br. 04/1-075 za izmenu i dopunu zakona br. 2003/24 o sportu

¹² Zakon br. 05/1 -090 za sponzorstva u oblasti kulture, omladine i sporta

Prilikom analize uzoraka uočili smo da svi ugovori između sportskih organizacija i sponzora uključuju najmanje jedan vid marketinga koji je obavezan da sprovodi korisnik sredstava (sportski klub).

Nailazili smo na slučajeve da su neka sponzorstva vršena isključivo u svrhu marketinga za sponzore – što dokazuje da se deo ovih sredstava ne troši na sportske aktivnosti već u korist sponzorskih kompanija. U jednom od uzoraka, sportski klub je dobio 10.000 evra sponzorstva u svrhu reklamiranja i sporta (kako je navedeno u prijavi), a nije dostavio narativni izveštaj koji pokazuje koliko je tih sredstava utrošeno za reklamiranje sponzorske kompanije. U drugom uzorku, sportska organizacija je obezbedila sponzorstvo od 350 hiljada evra. U fazi izveštavanja, ova organizacija je dokumentovala troškove od preko 50.000 evra za reklamnu opremu za prikazivanje reklama sponzora. Vredi napomenuti da ova kupovina, iako je kvalifikovana kao trošak, ne spada u kategoriju sportskih aktivnosti. Uprkos zakonskoj odredbi koja dozvoljava promociju kroz nazive, logo biznisa i njihovih proizvoda, zakon izričito zabranjuje korišćenje sponzorskih sredstava za aktivnosti koje nisu vezane za sport.

Komisija osnovana u MKOS-u za dodelu sertifikata za sponzorstvo saopštila je da uredbom¹³ nije tačno precizirano da je promocija zabranjena i da su vodili računa da prilikom zatvaranja budu opravdani troškovi za materijale koji prenose pozitivne poruke u sportu kao što su borba protiv zlostavljanja dece, kampanja protiv raka dojke, protiv diskriminacije itd.¹⁴ Iako omogućava sponzoru da se promoviše kroz svoje ime, poslovanje, logo i proizvode, to ne znači da se sredstva predviđena za sportske aktivnosti koriste u korist sponzorske kompanije.

Korišćenje sredstava za promociju sponzorske kompanije, umesto da se koristi za podizanje kvaliteta sporta, ugrožava ostvarivanje opšteg javnog interesa. Štaviše, različite marketinške prakse, uključujući upotrebu elektronskih reklamnih uređaja, ukazuju na to da se javnim sredstvima finansira marketing privatnih kompanija. Dok Zakon o sponzorstvu omogućava privatnim kompanijama da imaju koristi od poreskih olakšica podržavajući sportske aktivnosti koje pripadaju javnom interesu.

3.1.3 Korisnici sponzorskih sredstava nemaju jasne ciljeve za potrošnju njih

U zbirnom izveštaju treba da se opisuju sve postignute rezultate prema relevantnom ugovoru o sponzorstvu, sa opisom kalendarskih rokova kada su sprovedene relevantne aktivnosti, finansijskih iznosa koji su utrošeni na te aktivnosti i broja korisnika iz realizovanih aktivnosti. Izveštaje koje dostavlja korisnik sponzorstva ocenjivaće nadležna komisija u okviru MKOS-a, koja je izdala odgovarajuću potvrdu za sponzorstvo.¹⁵

Od 119 analiziranih uzoraka sponzorstva, primetili smo da nisu jasno predstavljene svrhe za koje su sportske organizacije koristile sponzorstvo. U 55 uzoraka nisu prikazali rezultate ostvarene tokom korišćenja sredstava dobijenih sponzorstvom.

¹³ Uredba (MKOS) br. 01/2018 za utvrđivanje kriterijuma, procedure i obrasca za proveru sponzorstva u oblasti kulture, omladine i sporta.

¹⁴ Pitanja za sponzorstvo – odgovori komisije.

¹⁵ Uredba (MKOS) br. 01/2018 za definisanje kriterijuma, postupaka i obrasca za overu sponzorstva u oblasti kulture, omladine i sporta, član 12.

U jednom slučaju kada smo pregledali izveštavane rezultate, primetili smo da je klub tokom faze apliciranja odredio da korišćenje sredstava potrošio ga na mnoge aktivnosti kako bi učestvovao na nacionalnim i međunarodnim takmičenjima. Međutim, od ukupne vrednosti 30.000 evra klub je potrošio 20.000 evra račun za iskop zemlje za uređenje sportskog terena. Aplikacija i izveštavani rezultati imaju nedoslednosti i odstupaju od fokusa sportskih aktivnosti predstavljenih tokom faze apliciranja za sponzorstvo.

Prema MKOS-u, taj klub imao nedostatak osnovnih stvari poput sportskog terena za razvoj sportskih aktivnosti za decu, a da bi se omogućio razvoj sportskih aktivnosti, dozvoljeno je iskopavanje zemlje radi uređenja sportskog terena.

Dakle, orijentacija trošenja najveće vrednosti na aktivnost ukazuje da postoji slabo planiranje od strane klubova bez konsultacija sa MKOS-om.

Najveća potrošnja javnih sredstava sa učešća na nacionalnim i međunarodnim takmičenjima na jednom aktivnošću ima za posledicu ne postizanje cilja sa kojim se klub prijavio na početku, što utiče i na kredibilitet kluba da ponovo dobije sredstva u budućnosti.

3.1.4 Potrošnja sponzorskih sredstava za nesportske aktivnosti

Kroz sponzorstvo raznih aktivnosti u oblasti kulture, omladine i sporta ostvaruje se opšti interes koji donosi unapređenje individualnog i društvenog života građana, poslovnih organizacija, fondacija, fizičkih i pravnih lica u Republici Kosovo. Svrha sponzorstva je realizacija, podrška, promocija i podrška aktivnosti u oblasti kulture, omladine i sporta.¹⁶

Analiza uzoraka je istakla prakse sponzorstva koje pokrivaju različite sfere pored promocije. U dva analizirana slučaja, kompanije-sponzori su u ugovoru sa korisnikom sponzorstva zahtevali naknade koje se ne smatraju javnim interesom kao što su putne karte, vip karte za osoblje kompanije sponzora itd.

Konkretan slučaj je ugovor vredan 350 hiljada evra, koji se planira podeliti na period od tri godine. Ovim ugovorom sportska organizacija se obavezuje da ispuni neke posebne uslove i to:

- Obezbeđivanje ulaznica za svaku lokalnu utakmicu Super lige, koje su bile VIP ulaznice i takođe 50 ulaznica prve kategorije;
- Obezbeđivanje ulaznica za svaku utakmicu u Ligi nacija i za kvalifikacije za Evropsko prvenstvo odigrane na Kosovu, odnosno 5 VIP ulaznica i 20 ulaznica prve kategorije;
- Obezbeđenje ulaznica i putovanja za svaku utakmicu Lige nacija i kvalifikacije za Evropsko prvenstvo odigrane u inostranstvu, minimalno 4 VIP ulaznice.

U 2020. godini, samo za karte za domaće utakmice, sportski savez je za sponzorsku kompaniju potrošio iznos od 12.500 evra.

U drugom slučaju, sponzorska kompanija je u ugovoru sa sponzorom (sportski klub) odlučila da imenuje osobu iz svog osoblja za člana odbora sportske organizacije. Ovaj aspekt sporazuma

¹⁶ Uredba (MKOS) br. 01/2018 za definisanje kriterijuma, postupaka i obrasca za overu sponzorstva u oblasti kulture, omladine i sporta, član 3

pokazuje da sponzori traže ne samo promociju svojih kompanija, već i određeni nivo kontrole i uticaja u procesima donošenja odluka u sportskoj organizaciji.

U dva slučaja smo primetili da su vlasnici klubova takođe vlasnici biznisa koji sponzorišu svoje klubove. Štaviše, iako su sportski klubovi prijavili trošenje sponzorskih sredstava MKOS-u, nedostatak jasnoće oko prenosa sredstava sa bankovnog računa sportskog kluba na poslovni ili lični bankovni račun vlasnika stvara sumnje u rukovanje ovim sredstvima. Ovakav način upravljanja sredstvima, koji potiču od donacija ili sponzorstava, može dovesti u sumnju finansijsku praksu organizacije.

Iz oblika finansiranja sportskih organizacija vidi se da finansiranje sporta kroz sponzorstvo predstavlja nebezbedan oblik primene i koristi ovih sredstava od sportskih organizacija. Zahtev sponzora da klub organizuje marketing kompanije sponzora, zahtev za ulaznice za utakmice za osoblje kompanije sponzora, putne karte i smeštaj ukazuju na to da se ova sponzorska sredstva (ili takse koje treba uplatiti u državni budžet) koriste u tu svrhu i to u interesu sponzora a ne za razvoj sporta u našoj zemlji. Isto tako, nedostatak jasnoće u transferu sredstava sa bankovnog računa sportskog kluba na poslovni ili lični bankovni račun vlasnika ukazuje na neizvesnost da li su ovi transferi legitimni povraćaji ili predstavljaju zloupotrebu sponzorskih sredstava za ličnu upotrebu.

3.1.5 Potencijalni sukobi interesa u procesu vrednovanja sponzorstva

Izveštaje koje šalje korisnik sponzorstva ocenjivaće nadležna Komisija pri Ministarstvu kulture, omladine i sporta, koja je izdala odgovarajuću potvrdu za sponzorstvo.¹⁷

MKOS je formirao relevantnu komisiju koja je odgovorna za ceo ciklus od prijave do procene izveštaja o troškovima sponzorskih sredstava. Iz analize odluka MKOS-a vidi se da je ista komisija prihvatila zahteve za izdavanje sertifikata o sponzorstvu i da je takođe nadležna za izveštavanje o utrošku ovih sredstava od strane sportskih organizacija.

Praksa koju primenjuje MKOS izaziva zabrinutost u vezi sa potencijalnim sukobom interesa unutar komisije odgovorne za izdavanje sertifikata o sponzorstvu i procenu potrošnje fondova. Kada je jedna komisija zadužena za obe funkcije, postoji rizik da će procesu procenjivanja nedostajati neophodna nepristrasnost i integritet. Ovaj potencijalni sukob može ugroziti pouzdanost procesa procenjivanja i integritet izveštavanih rezultata.

Da bi rešile ovaj problem, neke zemlje ili organizacije usvajaju praksu koja uključuje posebne komitete za ove dve osnovne funkcije. Ovo razdvajanje služi za povećanje odgovornosti, transparentnosti i ukupne pouzdanosti procesa procenjivanja sponzorstva.

Iako Uredba o MKOS-u predviđa da će ista komisija upravljati izdavanjem sertifikata o sponzorstvu i procenama rashoda, usvajanje pristupa ili najbolje prakse koji uključuje razdvajanje ovih zadataka može pomoći u ublažavanju potencijalnih sukoba interesa i jačanju kredibiliteta procesa

¹⁷ Uredba (MKOS) br. 01/2018 o određivanju Kriterijuma, procedura i Forme za verifikovanje Sponzora iz oblasti kulture, Omladine i sporta

procenjivanja. Podela poslova je u skladu sa međunarodnim standardima i promovise transparentnost i odgovornost u upravljanju sponzorstvom.

3.1.6 Neblagovremeno izveštavanje sportskih organizacija

Korisnik sponzorstva je dužan da izradi pisani izveštaj o izvoršenom sponzorstvu i dostavi ga Ministarstvu u roku od tri meseca. U slučajevima kada je sponzorstvo dugoročno, izveštavanje se vrši na godišnjem nivou.¹⁸

Tokom 2020-2022. godine imamo sve veći trend neprijavlivanja sportskih organizacija iz godine u godinu, a takođe je i porast iznosa koje sportske organizacije ne prijavljuju. Ovo se takođe može videti u tabeli 1.

Tabela 1: Prezentacija organizacija koje su izveštavale i koje nisu izveštavale za sredstva sponzorstva 2020-2022.

Godina	Ne izveštavano	Iznos za godinu	Izveštavano	Iznos
2020	38	550,145.00	189	3,084,761.00
2021	113	1,613,650.65	575	8,305,782.65
2022	567	8,447,328.60	230	2,528,596.92

Gore navedeni podaci odražavaju izveštajno stanje sportskih organizacija do jula 2023. godine.

Nakon završetka revizije, dobili smo naknadne beleške od MKOS-a koje pokazuju da ima nezatvorenih avansa preko 936 hiljada evra koji je trebalo da budu zatvoreni tokom 2023. godine. Važno je pojasniti da se naš proces pregleda završio sa završetkom revizije, stoga sve primljene informacije ili razvoj događaja nakon ovog perioda nisu bili predmet naše procene ili testiranja.

Grafikon 2: Izveštavanje nakon sponzorstva, 2020-2022.

Iz analize uzoraka sponzorstva sprovedenih tokom 2020-2022, primetili smo da se 64% korisnika sponzorstva izveštavali nakon sponzorstva. Dok 36% korisnika nisu izveštavali o načinu trošenja sponzorskih sredstava.

Pored izostanka izveštavanja, 30% korisnika sponzorstva iz analiziranih uzoraka ima kašnjenja u izveštavanju. U nekim slučajevima, postoje sportske organizacije koje su izveštavali kašnjenje do dve godine za primljena sponzorstva.

Razlog za kašnjenje u izveštavanju sportskih organizacija je nekažnjavanje i nedostatak kontrole od strane MKOS-a. Nedostatak izveštavanja u

MKOS-u o primljenim sponzorstvima uticao je na to da MKOS nema informacije o tome kako se troše javna sredstva i za koje aktivnosti se koriste.

¹⁸ Uredba (MKOS) br. 01/2018 o određivanju Kriterijuma, procedura i Forme za verifikovanje Sponzora iz oblasti kulture, Omladine i sporta

Komitet MKOS-a nadležan za dodelu sertifikata za sponzorstvo je svestan ovih kašnjenja, ali prema njima, čak ni novi zahtev za sertifikaciju sponzorstva se ne razmatra za klubove koji imaju ne izveštavana sponzorstva i prema njima nisu koristili nijedan mehanizam koji kažnjava kašnjenje u izveštavanju. Neizveštavanje na vreme ili neizveštavanje sponzorstava rizikuje da klubovi troše svoja sredstva u druge svrhe, a ne za opšti javni interes.

Takođe, prilikom punjenja prijave sportskih organizacija za dobit sponzorstva, primetili smo da je u svim uzorcima zahteva se opis svrhe sponzorstva i opis aktivnosti organizacije. Naše analize pokazuju da se ove aplikacije ispunjene opštim opisima, kao na primer: „Generalno sponzorstvo.“, „U reklamne svrhe.“, „Sve aktivnosti [Sportske organizacije]“. Dakle, nemamo opis svrhe dobijanja sponzorskih sredstava i aktivnosti koje će klub sprovoditi nakon što dobije korist od sponzorstva.

3.1.7 Korisnici sponzorstva nisu ispunili kriterijume izveštavanja

Svi korisnici sponzorstva sa vrednošću od 10 hiljada evra i više dužni su da MKOS-u donesu revizorski izveštaj za prethodnu godinu.

U slučaju da korisnik sponzorstva ne ispunji svoju obavezu godišnjeg izveštavanja o izvršenom sponzorstvu, neće mu se omogućiti tretiranje drugih predmeta i biće sankcionisan.

Naše analize pokazuju da su sportske organizacije, tokom izveštavanja o zatvaranju sponzorisanih projekata u MKOS-u, prijavile nedostatke u nekim zahtevanim kriterijumima koji su prikazani u nastavku.

U četiri slučaja smo utvrdili da su revizorske izveštaje pripremili revizori koji nisu licencirani za obavljanje ovih revizija.

U jednom slučaju utvrdili smo da nije dostavljen revizorski izveštaj za godinu za koju je organizacija dobila sredstva.

Iako su se službenici MKOS-a opravdavali da nisu bili upoznati sa procesom licenciranja revizora, MKOS mora da obezbedi kontrolu finansijskih izveštaja koje su dostavili korisnici.

Prihvatanje izveštaja od nelicenciranih revizora povećava rizik da izveštaji neće prikazati istinito i tačno stanje i rizikuje da sredstva sponzorstva neće biti izveštavana kako treba.

Takođe, u nastavku smo prikazali jedan slučaj kada korisnici nisu uredno prijavili u vezi sa realizovanim sponzorstvom.

Primetili smo da je vlasnik sportskog kluba dobio sertifikat u vrednosti od 60 hiljade evra da bi ta sredstva potrošio na rad svog kluba. Nakon što je iskoristio sponzorska sredstva, ovaj Sportski klub je na račun vlasnika kluba prebacio iznos od 40 hiljada evra na ime vraćanja kredita za sportsku opremu i troškove poslovanja. Međutim, iz izveštaja kluba koji je dostavljen MKOS-u, nismo našli nijedan dokaz koji pokazuje da je pozajmljena suma zapravo potrošena za sportske aktivnosti. Tako se iz dosijea vidi da se klub uredno prijavio samo za iznos od 20 hiljada evra, dok iznos od 40 hiljada evra koji je vraćen kao dug vlasniku kluba nije trebalo da prihvati MKOS kao rashod za sportske aktivnosti. Zbog toga što se ova sponzorstva moraju dati za aktivnosti koje će se desiti u budućnosti i koje mogu biti pokrivena pouzdanim dokazima.

Ovakva praksa pokrivanja prošlogodišnjih investicija sponzorskim sredstvima koja se daju za buduće aktivnosti pokazuje da se sponzorisana sredstva lako mogu zloupotrebiti u ime nekih

prošlih aktivnosti. Isto tako, nedostatak dokaza o utrošku dobijenih sredstava ne garantuje da su se te aktivnosti zaista i odvijale.

3.1.8 Izbegavanje poreza na ime odbitaka za sportsko sponzorstvo

Ugovor o sponzorstvu i reklamiranju sa finansijskim izveštajem mora se dostaviti PAK-u najkasnije u roku od trideset dana od dana ispunjenja-završetka ugovora. Potvrda za utvrđivanje javnog interesa u cilju ostvarivanja prava stranaka za sponzorstvo, a koju će u PAK-u¹⁹ obraditi strane koje imaju koristi od sponzorstva, mora da sadrži sledeće podatke: ime i naziv davaoca i primalaca, ime i naziv krajnjeg korisnika, opis predmeta i svrhe sponzorstva koji omogućava njihovu identifikaciju sa tačnim podacima o njegovoj količini, vrednosti i drugim svojstvima, konačnom korišćenju predmeta sponzorstva.

PAK i MKOS nadgledaju davanje, prihvatanje i korišćenje sponzorstva i reklamiranja za dozvoljene popuste. PAK i drugi nadležni organi, ako tokom kontrole utorde nepravilnosti i zloupotrebe prilikom korišćenja sponzorstva, mogu podneti krivične ili prekršajne prijave u skladu sa važećim zakonima.²⁰

Iz analize i poređenja koje smo napravili u vezi sa sertifikatima o sponzorstvu, primetili smo da lista sertifikata o sponzorstvu izdatih od MKOS-a za godine 2020-2022 i spisak poreskih olakšica u PAK-u za iste godine, imaju veliko neslaganje.

Prema ovim listama, preduzeća su platila manje iznose poreza nego što su bila obavezna. Da bismo proverili ovaj problem, odabrali smo uzorke iz PAK-a za preduzeća koja su oslobođena poreza na dobit kao rezultat finansiranja sporta. Zatim smo uporedili svaku kompaniju koja ima sertifikat za sponzorisanje sportskih klubova iz MKOS-a, sa svakom kompanijom koja je prijavila popust u PAK-u. Ove liste su bile za godine 2020-2022 kao nadoknada za deklarisano sponzorstvo. Rezultate poređenja prikazali smo u tabeli 2.

Tabela 2: Nad deklarisanja privatnih kompanija u PAK .

	2020	2021	2022	Nad deklarisanja ukupno
Nad deklarisanja sa potvrdom	155,873 €	762,643 €	1,031,600 €	1,950,116 €
Deklarisanje bez potvrde	753,751 €	1,151,000 €	1,714,828 €	3,619,579 €
Nad deklarisanja- ukupno	909,624 €	1,913,643 €	2,746,428 €	

Ako analiziramo tabelu 2, vidi se da su kompanije platili manje poreza sa opravdanjem da sredstva daju za sponzorisanje sportskih aktivnosti, što u stvarnosti nisu činile. U tabeli koja je prikazana iznad, predstavili smo dva oblika deklarisanja koje smo objasnili u nastavku:

- Nad deklarisanje sa potvrdom: u ovom slučaju kompanije su posedovale sertifikate za manji deo sredstava koje su dale za sponzorstvo u sportu, dok nisu posedovale potvrde za iznose

¹⁹ Pravilnik (MKOS) br. 01/2018 za određivanje kriterijuma, procedura i forme za verifikovanje sponzora iz oblasti kulture, omladine i sporta (član12).

²⁰ Zakon Br. 05/L -090 O sponzorstvo u oblasti kulture, omladine i sporta(član15).

navedene u tabelama, kao što je preko 155 hiljada za 2020. godinu, preko 762 hiljade za 2021. godinu i preko milion za 2022. godinu.

- Izjava bez potvrde: u ovom slučaju kompanije nisu posedovale potvrde MKOS-a za gore prikazane fondove koje su dali za sponzorstvo sporta, ali su deklarirana za popuste u PAK-u.

Uzimajući u obzir ovu činjenicu, došli smo do zaključka da je za tri godine oko 3,6 miliona evra razlika između spiska potvrda iz MKOS-a i poreskih olakšica u PAK-u. Ova neusklađenost nastala je iz tri razloga, kao što su slučajevi u kojima su kompanije prenosile sredstva klubovima bez dobijanja sertifikata od MKOS-a, preduzeća su oslobođena oporezivanja bez potvrde i bez prenosa sredstava sportskim klubovima, kao i greške u bazi podataka MKOS-a u vezi sa registracijom sponzora.

Iz poređenja spiska potvrda o sponzorstvu od MKOS-a i poreskih olakšica koje su kompanije napravile kao rezultat sponzorstva, identifikovali smo da postoji oko 352 preduzeća koja imaju razlike između iznosa sertifikata o sponzorstvu od MKOS-a i poreskih olakšica u PAK-u.

Tražili smo od PAK-a da nam pruži realnu situaciju o tome kako stoje ove kompanije. PAK je uspela da obezbedi informacije za 45 preduzeća, čije stanje je predstavljeno u nastavku.

Tabela 3: Stanje u biznisima nakon inspekcije PAK-a.

Godina	Broj korisničkih klubova sponzorstva od 45 biznisa	Bez potvrde	Sa potvrdom	Transferi su fondove u sportskim organizacijama	Nisu transferisali fondove u sportskim organizacijama	Predali su informacije u PAK prema zakonu	Nisu predali informacije u PAK
2020	26	8	18	25	1	14	12
2021	62	7	55	58	4 ((slučaja greška donacija) ²¹)	28	34 (2 slučaja su greškom dali donaciju - pogrešno deklarirane)
2022	114	30	84	107	7 (jedan od njih je transferisao delimično)	31	83

²¹ U ova dva slučaja, prema PAK-u, kompanije su dale donaciju (do 10%) i pogrešno deklarirale tokom poreskog odbitka.

Iz zabeleški koje smo dobili za ovih 45 biznisa od PAK-a, oko 490.347 evra nije prebačeno na račune sportskih organizacija, niti je uplaćeno državi kao obavezan porez. Takođe, iz ove analize podataka se vidi da je iz odabranih uzoraka 45 klubova ostvarilo sponzorstvo u iznosu od 1.083.246 evra bez posedovanja potvrda MKOS-a za sponzorstvo u sportu.

Dok, od odabranih uzoraka, 129 klubova koji imaju koristi od sponzorstva nisu predali informacije PAK-u prema zakonu o sponzorstvu.

Za druga dva slučaja gde su se kompanije pogrešno prijavile²² PAK-u tokom 2021. godine, ni PAK ni MKOS nisu obavesteni o ovim greškama, iako po zakonu, 30 dana nakon zaključenja/sprovođenja sporazuma moraju biti prijavljeni PAK-u.

Iz gore analiziranih podataka možemo zaključiti da ni PAK ni MKOS nemaju informacije o stanju sponzorstva sporta od strane privatnih kompanija. Prema PAK-u, razlog za nekontrolu ovih biznisa je zato što se sistem PAK-a uglavnom zasniva na sistemu rizika, gde se kroz sistem vrši kategorizacija preduzeća sa visokim, srednjim i niskim rizikom, koja se moraju pregledati. Takođe, uzimajući u obzir ograničen broj operativnog osoblja, prema PAK-u, on je gurnut da se fokusira na biznise sa visokim rizikom od fiskalne evazije u slučaju poreskih revizija.

Iz ove analize se vidi da preduzeća nisu platila obavezne poreze, izbegavajući ih svojim obrazloženjem koje su dali sportskim organizacijama. Biznisi su dali sredstva sportskim organizacijama bez ikakvog programa koji je procenio MKOS, ili bez procene da trošenje ovih sredstava predstavljaće javni interes. Sportske organizacije koje su dobile sredstva bez sertifikacije nisu prijavile MKOS-u i PAK-u u koje svrhe su potrošile ova sredstva.

PAK nije pružila nikakvu informaciju o tome da li je kaznila bilo koju kompaniju za takve prekršaje. Ali nakon naših razgovora tokom revizije sa službenicima PAK-a o identifikovanim nepravilnostima, PAK je kaznila samo dve kompanije zbog netačnog deklarisanja poreza. Kontrola se odnosila na kompanije koje su prijavile poreske olakšice, a da nisu dobile potvrdu od MKOS-a. Oslobođanje od oporezivanja preduzeća bez sertifikata MKOS-a za sponzorisanje sportskih aktivnosti u iznosu od 1.083.246 evra i takođe, neprenos sredstava za sponzorstvo klubovima u iznosu od 490.347 evra, nanelo je štetu budžetu zemlje u iznosu od 1.573.593 evra za 2020-2022.

²² Kompanije su grešile tokom popunjenja svoje godišnje izveštavanje PAK-u

3.2 Finansiranje kroz subvencionisanja tokom 2020-2022

Ministarstvo kulture, omladine i sporta na Kosovu subvencionise saveze, klubove i individualne sportiste finansijskim sredstvima za promociju i razvoj sporta na Kosovu. Subvencije se daju za pomoć sportskim savezima u organizovanju aktivnosti, obuka, prvenstava i za unapređenje sportske infrastrukture. Kriterijumi i visina subvencija mogu se promeniti u zavisnosti od politike Ministarstva kulture, omladine i sporta na Kosovu, kao i na osnovu konkretnih projekata predstavljenih od strane sportskih saveza.

3.2.1 Kašnjenje u postavljanju koeficijenta za federacije

MKOS za finansiranje sportskih saveza koristi uredbu za kategorizaciju sportova²³. Sportovi su kategorisani u četiri kategorije: Grupa A koja uključuje nacionalne federacije koje su sakupile 65 bodova, Grupa B uključuje nacionalne federacije koje su sakupile 45 - 64,99 bodova, Grupa C uključuje nacionalne federacije koje su akumulirale 25 - 44,99 bodova i Grupa D uključuje nacionalne federacije, koje su sakupile do 24,99 bodova. Dok se finansijska vrednost bodova utvrđuje svake godine odlukom ministra.

Ministar svake godine utvrđuje finansijsku vrednost koeficijenta za finansiranje sportskih saveza i ovaj koeficijent se množi sa bodovima koje je savez ostvario tokom kategorizacije. Analizom dokumenata kojima se utvrđuje vrednost koeficijenta finansiranja, utvrdili smo da je finansijska vrednost za 2020. godinu utvrđena u martu, za 2021. u maju i za 2022. u martu.

Kako navodi MKOS, to se dogodilo jer, sa objavljivanjem preliminarne liste, prema propisu, Sportski savezi imaju rok od 8 dana da podnesu svoje žalbe. Nakon toga, OKK ima još 8 radnih dana da objavi konačnu kategorizacionu listu. Dakle, od trenutka zatvaranja roka za prijavu, do objavljivanja konačne liste, po starom propisu, proces traje 47 radnih dana. Međutim, ocenjujemo da su ova opredeljenja doneta kasno jer neki savezi razvijaju sportske aktivnosti tokom zimskog perioda. Takođe, finansiranje sportskih saveza vrši se kroz četiri tromesečja, a prvi kvartal (K1) mora da se završi u martu i da se izveštava u aprilu. Tokom 2020-2022. godine, kategorizacija i finansiranje saveza počelo je posle aprila, što dovodi do toga da u prvom kvartalu (K1) sportske organizacije, umesto da prihvate subvenciju u martu, prihvate je u maju ili kasnije. To je otežavalo njihovo izveštavanje i zatvaranje sva tri meseca. Takođe, utvrdili smo da ima kašnjenja i u kategorizaciji sportova sa bodovima.

Vredi napomenuti da su u 2023. godini, sa istim metodom ocenjivanja, došlo do poboljšanja u procesu dodeljivanja i ocenjivanja sportskih saveza.

S obzirom da je finansiranje sportskih saveza podeljeno na četiri kvartala, gde se prvi kvartal (K1) završava u martu, dok je finansiranje počelo posle aprila, to utiče na neusklađenost sa izveštajnim periodom, što otežava savezima da izveštavaju i zatvaraju sve tri meseca.

²³ Uredba (MKOS) br. 04/2018 za kategorizaciju sporta

3.2.2 Finansiranje predstavnika Sportskih saveza praćeno je nedostacima

MKOS, odnosno Odeljenje za sport, vodi registar licenciranih sportskih saveza na Kosovu. Savezi koji se osnivaju za određenu granu sporta obezbeđuju pravo na obavljanje delatnosti nakon licenciranja u sportskom odeljenju MKOS-a.²⁴

Sportski savezi na Kosovu od 2020. do 25. oktobra 2022. godine nisu licencirani. Poćeli su da se licenciraju od 25. oktobra 2022. Iako savezi nisu bili licencirani i nisu imali pravo da razvijaju sportske aktivnosti i da budu finansirani od strane MKOS-a ili sponzorstva, MKOS je i u ovom vremenskom periodu finansirao ove saveze. Osnov za ovo finansiranje je rešenje ministra od 30.04.2021. godine o produženju važenja licenci sportskih saveza, na osnovu preporuke komisije za licenciranje saveza. Ova komisija je zatražila da zbog okolnosti COVID-19, koji je uticao na to da federacije ne mogu da ispune kriterijume za licenciranje, kao i da ne izgube priliku da učestvuju na Olimpijskim igrama u Tokiju 2020 (koje su odložene za 2021. godinu) i na balkanskim, evropskim i svetskim prvenstvima MKOS je na osnovu svojih ovlašćenja odlučio da licence važe do 31. decembra 2021. godine. Takođe, odlukom ministra od 19.05. 2022, licenca je produžena sportskim savezima do 31.07.2022. Iako je ova odluka imala rok do 31.07.2022, sportski savezi su finansirani i nakon ovog datuma i bez dozvole za rad. Aktuelna uredba ne predviđa produženje licenci sportskih organizacija, dozvoljeno je samo njihovo ponovno licenciranje ispunjavanjem zakonskih kriterijuma. Licenciranje po standardima omogućilo bi finansiranje samo saveza koji ispunjavaju kriterijume i razvijaju sportsku delatnost.

Prilikom analize finansiranja saveza sa memorandumima o saradnji ili za ućešće na takmićenjima, savezima bez licence dato je 2,4 miliona evra. Prvi savez koji je licenciran u MKOS-u licenciran je 25. oktobra 2022. godine, dok MKOS finansira ove saveze za njihove sportske aktivnosti od februara 2022. godine.

Zvanićnici u MKOS-u istiću da je u cilju prevazilaženja ćorsokaka vezanog za podršku nelicenciranim sportskim organizacijama za ućešće na međunarodnim takmićenjima, omogućeno finansiranje preko OKK-a. To da se ne bi izgubilo ućešće na međunarodnim kvalifikacionim takmićenjima koja su bila obavezna za dostizanje olimpijskih standarda i kvalifikacija za svetska i evropska prvenstva. Ovo ne opravdava finansiranje jer bi MKOS i OKK morali da se pripreme za licenciranje saveza kako bi omogućili njihovo finansiranje na osnovu osvojenih bodova.

3.2.3 Finansiranje sportskih organizacija nije jasno regulisano

OKK svake godine kategoriše sportske saveze po bodovima, a ova kategorizacija treba da se zasniva na kvalitetu, masovnosti, statusu, aktivnostima i izgradnji kapaciteta. Zatim MKOS svake godine utorduje finansijsku vrednost koeficijenta za finansiranje sportskih saveza.²⁵

²⁴ AU br. 02/2015 za osnivanje i licenciranje sportskih saveza i društava Ćlan12

²⁵ Rregullore (MKRS) nr. 04/2018 pěr kategorizimin e sporteve

Prilikom analize uzoraka za 2020-2022 godinu uočili smo da sportske organizacije dobijaju višestruko veće subvencije nego što su zaslužile po osnovu bodova na osnovu pravilnika o kategorizaciji sportskih saveza.

Iz obračuna razlike između iznosa koji su sportske organizacije zaslužile po osnovu osvojenih bodova i realnih sredstava tokom 2020. godine, vidi se da postoji razlika od 805,498€ više od sportskih organizacija koje su to zaslužile na osnovu kriterijuma. Tako je za 2020. godinu MKOS finansirao 15 sportskih saveza više nego što su zaslužili na osnovu sistema bodova (tabela u prilogu 8).

Za 2021. godinu (prilog tabela 10) sportske organizacije finansirane su u iznosu od oko 1,4 miliona evra više nego što su zaslužile po osnovu bodova. Takođe, tokom ove godine ima slučajeva da je federacija aneks-memorandumom dobila 6 puta veću subvenciju nego što je zaslužila.

Sportske organizacije su tokom 2022. godine (tabela prilog 11) finansirane za oko 582,370 evra više nego što su zaslužile po osnovu bodova.

Analizirali smo osnov ovih Aneksa Memoranduma i nismo našli da je ovaj oblik finansiranja regulisan podzakonskim aktima kao što je regulisana forma finansiranja saveza putem bodova. Ovaj oblik finansiranja sportskih organizacija, ne regulisana podzakonskim aktovima predstavlja nejednako finansiranje u odnosu na druge sportske organizacije koje su dobile više bodova po osnovu ostvarenih rezultata u prethodnoj godini.

Pitali smo službenike MKOS-a u vezi sa finansiranjem van osnovnih memoranduma i oni su nam odgovorili da je MKOS kroz posebne memorandume finansirao sportske organizacije za razne aktivnosti kao što je organizacija međunarodnih događaja itd. Finansiranje u ovom obliku, bez obzira na kriterijum bodova i koeficijent MKOS-a, predstavlja nepravedan sistem ocenjivanja u odnosu na druge saveze koji se ocenjuju na osnovu bodova.

3.2.4 Nezatvoreni avansi saveza i sportskih klubova koji su koristili u 2020-2022.

U memorandumskom sporazumu MKOS-a i sportskih saveza²⁶ navodi se da sportske organizacije imaju obavezu da svaka tri meseca izveštavaju narativni izveštaj o utrošku sredstava po realizaciji sportskih aktivnosti u MKOS-u i da sredstva izdvajaju za naredna tri meseca.

Iz analize subvencija MKOS-a vidi se da postoje velike količine neprijavljivanja subvencija koje distribuira MKOS. Dakle, u pogledu izveštavanja, sportske organizacije ne prolaze dobro u pogledu izveštavanja o finansijskim rashodima. Ovo se desilo zato što MKOS nije pokušao da sportske organizacije drži odgovornim za prijavljivanje i zatvaranje avansa.

Tabela 4: Izveštavani i Ne-izveštavani iznos.

Godina	Iznos finansiranja	Izveštavano	Ne izveštavano
2020	4,150,273 €	2,919,248 €	1,231,025 €

²⁶ Memorandum o saradnji Sportski savez MKOS član 5 tačka 5.7

2021	4,405,777 €	4,210,459 €	195,318 €
2022	5,275,959 €	3,179,733 €	2,096,226 €

Gornja tabela prikazuje finansijski iznos svih klubova sportskih saveza i njihovo izveštavanje.

Godina 2020

Od ukupne vrednosti finansiranja, koja je iznosila 4,1 milion evra za sportske organizacije, oko 1,2 miliona evra, odnosno 39 sportskih organizacija (tabela 7 prilog) nije prijavilo MKOS-u na koji način su i u koje svrhe su trošila ova javna sredstva. Takođe, nisu izveštavali o postignutim rezultatima, iako su po zakonu bili obavezni da prijave do kraja 2020. godine.

Iz analize 17 uzoraka iz 2020. godine, 10 sportskih organizacija koje su imale koristi u 2020. godini nisu se prijavile MKOS-u i ponovo su imale koristi u drugim godinama 2021. i 2022. Takođe, ovih 10 sportskih organizacija, avansi koji su koristili su takođe otvoreni u godini. 2022.

Iz analize subvencioniranih lista sportskih organizacija, dva sportska saveza su subvencionisana osnovnim memorandumom iako nisu imali zatvorene avanse za 2020. godinu.

Tabela 5: Finansiranje sportskih organizacija bez zatvaranja avansa.

Godina	Savez	Iznos	Izveštavanje
2020	Sportski savez 1	13,707€	Avans
2021	Sportski savez 2	18,276 €	Zatvoren
2020	Sportski savez 3	4,530 €	Avans
2021	Sportski savez 4	5,663 €	Avans
2022	Sportski savez 5	8,900 €	Avans

Jedna federacija je 2021. godine dobila sredstva u iznosu od 5,663 evra Memorandumom o saradnji koja nikada nije prijavila. Takođe, ova federacija je tokom 2020. godine dobila subvenciju od 4,530 evra, koja još uvek nije izveštavala MKOS-u kako je potrošila.

Iako savezi ne izveštavaju o utrošku sredstava osnovnih memorandumu, oni kontinuirano imaju koristi od finansiranja MKOS-a sa aneksom memorandumu. Isto tako, sportski savezi i klubovi, čak ni za druge vidove finansiranja, ne prijavljuju u kojim smerovima su ih potrošili i ne zna se da li su realizovali planirane aktivnosti za koje su sredstva koristili.

Sportski klub je dobio subvenciju u iznosu od 9,315 evra za aktivnost „Finansijska podrška Evropske nedelje sporta – 2020.“ u 2020. godini, sve dok su osnivači ovog kluba funkcioneri MKOS-a, tačnije iz sektora sporta. Takođe, isti funkcioner je od MKOS-a 2020. godine dobio sertifikat o sponzorstvu u vrednosti od 7.000 evra, dok je za 2022. dobio 3 sertifikata u vrednosti od 17,000 evra.

Godina 2021

Od 39 analiziranih uzoraka za 2021. godinu, 10 sportskih organizacija imalo je koristi i u 2022. godini, iako beneficija 2021. nije zatvorena. Isto tako, od 39 korisnika iz 2021. godine, njih 22 imaju avanse koji još nisu zatvoreni od 2020. godine.

Pored finansiranja saveza memorandumima, MKOS je u 2021. godini finansirao sportske klubove sa javnim pozivima. Analizirali smo šest uzoraka i primetili da su svi oni neograničeni avansi. Njihova vrednost iznosila je 217, 809 evra.

Od korisnika subvencije u MKOS-u smo utvrdili da je MKOS nastavio sa istim trendom finansiranja sportskih organizacija koje koriste javna sredstva i ne prijavljuju svoje troškove. Od iznosa finansiranja za 2021. godinu od 4,4 miliona evra, MKOS je subvencionisao sportske organizacije memorandumskim aneksima u iznosu od 872,648 evra.

Ukupno je MKOS u 2021. godini finansirao sportske organizacije ili sportiste sa iznosom od 4,4 miliona evra. Od toga, 195,318 evra MKOS-u nisu prijavile razne sportske organizacije kako su potrošile ova sredstva, iako su imale zakonsku obavezu da ih prijave.

Godina 2022

Ukupna vrednost sredstava MKOS-a za sportske organizacije za 2022. godinu iznosila je 5,2 miliona evra. Od ove vrednosti, 2 miliona evra su otvoreni avansi i ne prijavljuju se MKOS-u.

Odabrali smo 19 uzoraka finansiranja sportskih organizacija za 2022. godinu koji su subvencionisani u iznosu od 1,6 miliona evra. Od ove vrednosti 641,323 evra su nezatvoreni avansi 11 sportskih organizacija, dok je 940,384 evra za trošenje sredstava u MKOS prijavilo 8 sportskih organizacija.

Iz analiziranih uzoraka korisnika iz 2022. godine, utvrdili smo da ove sportske organizacije imaju nezatvorene Avanse u 2020. i 2021. godini prikazane u tabeli ispod.

Tabela 6: sportske organizacije koje su imale koristi u 2022. Sa ne zatvorenim avansima iz 2020. i 2021. godine

Savez/ Sportski klub	Dobijen iznos u 2022.	Izveštavanje za 2022.	Otvoreni avansi od 2020	Otvoreni avansi od 2021
1. Sportski savez 1	358,945 €	Zatvoren	2	1
2. Sportski savez 2	178,000 €	Avans	2	0
3. Sportski savez 3	169,460 €	Avans	2	1
4. Sportski savez 4	142,072 €	Avans	1	0
5. Sportski savez 5	43,758 €	Zatvoren	2	0
6. Sportski savez 6	43,176 €	Zatvoren	2	0
7. Sportski savez 7	39,640 €	Avans	2	1
8. Sportski klub 8	10,000 €	Avans	0	0
9. Sportski klub 9	10,000 €	Avans	0	0
10. Sportski klub 10	10,000 €	Avans	0	0
11. Sportski klub 11	10,000 €	Avans	0	0
12. Sportski savez 12	43,176 €	Zatvoren	2	0
13. Sportski savez 13	42,951 €	Zatvoren	2	1
14. Sportski savez 14	42,951 €	Avans	2	1
15. Sportski savez 15	24,435 €	Zatvoren	0	0
16. Sportski klub 16	10,000 €	Avans	0	0
17. Sportski savez 17	358,945 €	Zatvoren	2	1
18. Sportski savez 18	25,000 €	Zatvoren	0	0
19. Sportski klub 19	19,200 €	Avans	0	0

Tabela 6 predstavlja sportski savezi, koji imaju nezaključane Avanse iz 2020. i 2021. godine. Tako, na primer, ako analiziramo sportski savez 1, vidi se da je ovaj savez izvestio o primljenim sredstvima za 2022. godinu, ali ima dva avansa koja nisu zaključena za 2020. godinu i avansa za 2021. godinu. Takođe, iz analiziranih uzoraka, imamo i 6 sportskih organizacija koje su imale koristi od javnih apela i koje nisu prijavile kako su potrošile ova sredstva.

Gore navedeni podaci za tri godine 2020, 2021. i 2022. odražavaju izveštajni status sportskih organizacija do jula 2023. godine.

Ovakav oblik finansiranja sportskih organizacija i njihova neodgovornost u trošenju sredstava za 2020-2022. godinu uticali su da MKOS nema informaciju o tome kako su utrošena javna sredstva od oko 3,5 miliona evra. Prema rečima zvaničnika MKOS-a, sredstva se ne dodeljuju sportskim organizacijama bez zatvaranja prethodnih projekata. Međutim, revizorski dokazi pokazuju da iako nisu finansirane osnovnim memorandumima, one organizacije koje su imale nezatvorene avanse finansirane su putem aneks ugovora ili drugih oblika finansiranja u iznosu od 1,3 miliona evra za 2021. i 2022. godinu. Štaviše, mi smo našli da je ovaj oblik finansiranja regulisan internim upravnim aktima na isti način kao što su uređeni i drugi oblici finansiranja.

Neprijavlivanje javnih sredstava od strane sportskih saveza i klubova ne obezbeđuje da su ova javna sredstva korišćena u svrhe za koje su koristila, niti omogućava MKOS-u informacije o sportskim rezultatima u zemlji.

3.2.5 Finansiranje sportskih organizacija bez javnih poziva za 2020. godinu

Svaka finansijska podrška NVO mora biti raspisana javnim pozivom, koji mora biti objavljen na sajtu davaoca finansijske podrške. Pružaoci finansijske podrške se podstiču da koriste druge forme za obaveštavanje NVO, u cilju povećanja konkurentnosti.²⁷

Analizom uzoraka iz 2020. godine utvrdili smo da se sportske organizacije finansiraju i bez javnih poziva. Od uzoraka koje smo odabrali, postoje dva slučaja gde su sportske organizacije finansirane samo po zahtevu MKOS-a.

Ove dve sportske organizacije ostvarile su beneficije bez javnog poziva u iznosu od 21.100 evra, ne zahtevajući ispunjenje kriterijuma po zakonu i uredbi MKOS-a. Prema MKOS-u, ova dva kluba su razvila aktivnosti od interesa za sport u zemlji. Jedan od ovih slučajeva je po prvi put uspeo da se kvalifikuje za međunarodna takmičenja Lige šampiona u okviru UEFA, dok je drugi član Kosovskog košarkaškog saveza i Međunarodne košarkaške federacije (FIBA) koje su imale obaveza organizovanja takmičenja za međunarodne kvalifikacije. Iako je MKOS podržavao ovakve aktivnosti, ovaj oblik finansiranja sportskih organizacija ili njihovih aktivnosti treba da bude regulisan i da ima jasne kriterijume za korisnike sredstava, vezanih za različite nacionalne i međunarodne aktivnosti. Dakle, ovaj oblik finansiranja treba da bude transparentan i da omogući

²⁷ Uredba MF - Br - 04/2017 o kriterijumima, standardima i procedurama javnog finansiranja NVO-a

svakoj sportskoj organizaciji ili pojedincu koji se kvalifikuju za međunarodna takmičenja da se finansiraju za organizaciju ovih aktivnosti.

Finansiranje organizacija bez javnih poziva, osim što je netransparentno, utiče i na to da korisnik nije ravnopravno tretiran sa drugim sportskim organizacijama i da nema konkurentnosti između sportskih organizacija.

3.2.6 Loše upravljanje projektom Sportska baza podataka Kosova

Javnim oglasom MKOS-a u decembru 2021. godine, nevladina organizacija je dobila subvenciju u iznosu od 121.430 evra za razvoj projekta „Sportska baza podataka Kosova“. Ovaj projekat korisnik je morao da realizuje u roku od šest meseci, odnosno do 30.06.2022. Ciljevi projekta su bili:

- Posedovanje podataka za kreiranje baze podataka na bilo kojoj naprednijoj platformi,
- Dugoročno praćenje trendova učešća u sportu i dostupnosti pomoćnog osoblja u sportskim klubovima,
- Obuka kadrova za prikupljanje podataka i njihovu sistematizaciju, koji će biti u mogućnosti da se angažuju u budućnosti za ovakve svrhe,
- Objavljivanje rezultata na nacionalnom nivou (završni izveštaj, završna konferencija, mediji).

Finalni proizvod/izveštaj NVO je dostavljen revizoru tek nakon što je nacrt izveštaja o reviziji poslat Ministarstvu i na osnovu dokaza se ispostavlja da je ovaj proizvod upućen Ministarstvu 16.06.2023, sa oko godinu dana zakašnjenja. Ministarstvo nije prihvatilo predmetni proizvod preko komisije za procenu da li proizvod ispunjava predviđene ciljeve i stoga je avans za ovu subvenciju i dalje otvoren.

U dosijeu je bilo dokaza da je MKOS odbio da zatvori avans za ovaj projekat zbog nesigurnosti u vezi sa kvalitetom projekta. Štaviše, čak i u oceni zahteva za subvenciju potpisao ga je samo jedan član komisije. Međutim, konačnu listu svih korisnika, uključujući i korisnika ovog projekta, potpisali su svi članovi komisije.

Imajući u vidu da Ministarstvo ni nakon skoro 9 meseci za koje je uplatilo 121.430 evra nije iskoristilo niti ispitalo završni izveštaj korisnika, to pokazuje loše vođenje celog procesa u vezi sa ovom subvencijom i samim tim ne postizanje vrednosti za utrošeni novac.

3.2.7 Nedostatak praćenja subvencionisanih i sponzorisanih sredstava

Prema uredbi²⁸, pored redovnog praćenja²⁹, kroz dostavljenih izveštaja, pružaoci javne finansijske podrške vrše i terensko praćenje, i to najmanje za projekte koji su duži od godinu dana, mora se izvoršiti najmanje jedna

²⁸ Uredba MF - Br - 04/2017 o kriterijumima, standardima i procedurama javnog finansiranja NVO-a

²⁹ Ibid član 24

terenska poseta u toku godine; a za projekte koji traju manje od godinu dana, tokom realizacije projekta mora se izvršiti najmanje jedna poseta u terenu.

Monitoring treba da pruži informacije o: pravilnosti trošenja sredstava, realizaciji aktivnosti iz fondova, rezultatima ostvarenim implementacijom sredstava i uticajima ovih sredstava.³⁰

MKOS mora redovno pratiti javnu finansijsku podršku za sponzorstvo u sportu, kako bi se osiguralo da su u skladu sa zahtevima sporazuma, i da bi se postigla svrha za koju je finansijska podrška pružena ili sertifikacija u korist biznisa.

MKOS nema sistem koji potvrđuje da subvencionisane aktivnosti postižu svoje ciljeve i da su realizovane. Od analiziranih uzoraka, pored činjenice da veliki deo sportskih organizacija ne izveštavaju, one koje izveštavaju pripremaju narativni izveštaj koji je veoma jednostavan i ne sadrži dodatne dokaze. A po isteku sva tri meseca sačinjavaju izveštaj koji sadrži sve dokaze o realizaciji sportskih aktivnosti. Takođe, MKOS nije dostavila dokaze koji obezbeđuju da sportske aktivnosti koje finansira dostižu pravi cilj i da se koriste za sportske aktivnosti, tako da nema fizičkog praćenja sportskih organizacija da se proceni da se te aktivnosti odvijaju na terenu.

Prema rečima zvaničnika MKOS-a, zbog svojih ograničenih kapaciteta sa osobljem, oni nemaju mogućnost da nadgledaju aktivnosti unutar i van zemlje.

U periodu 2020-2022, Ministarstvo nije razvilo nikakav monitoring sponzorisanih aktivnosti.

MKOS nije imenovao nijednu osobu za praćenje realizacije sponzorisanih aktivnosti. Nedostatak definisane strukture za ovaj zadatak u MKOS-u stvorio je nedostatak u praćenju i evaluaciji postizanja ciljeva ovih sponzorisanih projekata.

Iz izveštaja o sponzorstvu koje su podnele sportske organizacije i iz komunikacije sa zvaničnicima MKOS-a, identifikovali smo da nijedan zvaničnik nije odgovoran za praćenje sponzorisanih aktivnosti. Ova situacija predstavlja ozbiljan nedostatak u sistemu praćenja, zbog čega MKOS-u nedostaju neophodne informacije za tačnu procenu ostvarenja ciljeva ovih sponzorstava.

Nedostatak praćenja realizacije sportskih aktivnosti ne daje garanciju da se aktivnosti koje finansira MKOS, i sponzorisane od privatnih kompanija realizuju i postižu planirane rezultate, nema sigurnost da se ta sredstva koriste za predviđene aktivnosti.

³⁰ Uredba MF - Br - 04/2017 o kriterijumima, standardima i procedurama javnog finansiranja NVO-a

Zaključci

Revizija ukazuje na nedostatke u finansiranju sportskih organizacija od strane Ministarstva kulture, omladine i sporta. MKOS nije uspela da pozove na odgovornost organizacije koje finansira i one koje imaju koristi od sertifikacije od strane privatnih kompanija. Nedostatak koordinacije između MKOS-a i Poreske administracije Kosova dozvolio je značajne finansijske nepravilnosti, ugrožavajući transparentnost, integritet i efektivnost finansiranja sporta i kao rezultat toga je oštećen državni budžet.

Postoji preko 3,5 miliona evra kojim je MKOS subvencionisao sportske organizacije za 2020-2022 i za koje MKOS nema informaciju kako su potrošena i kakvi su rezultati postignuti. Isto tako, veliki deo sportskih organizacija nije izveštavao kako su trošili javna sredstva i kako su imali kontinuiranu korist. Poreska administracija Kosova (PAK) nije uspela da identifikuje i kazni kompanije koje su oslobođene plaćanja poreza za sponzorstvo i koje u stvari nisu dale sredstva za sponzorstvo. Iz uzoraka analiziranih u PAK-u primetili smo da je državni budžet oštećen za oko 1.573.246 evra. U ovu vrednost uključeno je 490.347 evra da su preduzeća oslobođena poreza i ova sredstva nisu preneti klubovima, dok je oko 1.083.246 evra biznisa sponzorovalo klubove bez dobijanja sertifikata od MKOS-a.

Jedna NVO korisnik projekta „Sportska baza podataka Kosova“ nije na vreme dostavila finalni proizvod/izveštaj za koji je Ministarstvo platilo 121.430 evra. Štaviše, čak ni nakon isporuke proizvoda, Ministarstvo ga nije ni ispitalo ni prihvatilo preko komisije da proceni ili maksimizira korist od ovog projekta. Kao rezultat toga, vrednost za potrošeni novac nije materijalizovana. MKOS nema strategiju razvoja sporta i to je uticalo na neodređenje prioriteta i ciljeva na koje bi Ministarstvo trebalo da se fokusira kako bi se ostvario napredak u oblasti sporta.

Finansiranje sporta iz sredstava MKOS-a karakteriše nedostatak odgovornosti i transparentnosti. Tokom 2020-2022 godine oko 54 sportske organizacije nisu izveštavali svoje troškove. Ovaj nedostatak transparentnosti i neodgovornosti sportskih organizacija je postao evidentan kroz kršenje rokova za zatvaranje projekata i dodatno finansiranje dobijeno kao aneks memoranduma za koje nismo nasli da je regulisano podzakonskim aktima za takvo finansiranje.

Finansiranje iz sponzorstva u periodu 2020-2022, samo 64% korisnika sponzorstva prijavilo je svoje troškove, dok 36% nije prijavilo uopšte. U slučajevima kada su nas izveštavali, otkrili smo da se deo sponzorskih sredstava koristi za favorizovanje sponzorskih kompanija, kao što je reklamiranje kompanija, kupovina karata za utakmice za osoblje sponzorskih kompanija, avionskih karata i smeštaja za osoblje privatnih kompanija. Ovakva praksa je uticala da se javna sredstva ne koriste u sportske svrhe.

Nalazi pokazuju da MKOS nije upravljao i nije pratio finansiranje sportskih organizacija, što je dovelo do nedostatka odgovornosti i transparentnosti. Aktivnosti subvencionisane i sponzorisanje od strane privatnih kompanija nisu postigle svoje ciljeve i nisu realizovane kako je bilo predviđeno u fazi profitabilnosti. Štaviše, postoji nedostatak dokaza koji dokazuju da su ovi finansijski doprinosi efektivno poboljšali kvalitet sporta na Kosovu.

MKOS nema definisanu strukturu za praćenje sprovođenja sponzorisanih i subvencionisanih aktivnosti i kao rezultat toga tokom perioda 2020-2022 nije razvio nikakav monitoring. Isto tako, nedostaci u praćenju od strane MKOS-a i PAK-a doveli su do značajnih finansijskih gubitaka za državu, uključujući veća poreska oslobođenja i utaju poreza od strane nekih kompanija. Nedostatak koordinacije između MKOS-a i PAK-a u pogledu opremanja klubova sertifikatima i njihovog blagovremenog praćenja, ostavio je prostor za kršenje i nepoštovanje zakona.

Preporuke

U cilju izrade sistema koji bi pomogao da se sredstva koja se daju za sponzorstvo i subvencije koriste za sportske aktivnosti i da sport u zemlji bude što bolje zastupljen na nacionalnom i međunarodnom nivou, MKOS i PAK moraju sprovesti sledeće preporuke:

Za Ministarstvo kulture, omladine i sporta:

1. Sve sponzorisanе i subvencionisane aktivnosti treba biti zasnovane na strategiji za sport koja garantuje unapređenje kvaliteta sporta u našoj zemlji.
2. Prilikom apliciranja sportskih organizacija za potvrđivanje sponzorstva, obrazac aplikacije između sponzora i sportske organizacije treba biti detaljan u aktivnostima, a MKOS će prihvatati samo aktivnosti koje predstavljaju javni interes za razvoj sporta u zemlji.
3. Da ima standardizovani oblik izveštavanja o sponzorstvu od strane sportskih organizacija i da prihvata samo sredstva koja su utrošena na sportske aktivnosti i koja će se razvijati u budućnosti.
4. MKOS treba da se osigura da komisija za ocenjivanje aplikacija za verifikaciju sponzorstva i komisija za prihvatanje izveštaja o sponzorstvu nemaju sukob interesa i da obezbedi nepristrasnost.
5. Zahtevati povraćaj sredstava za sve sportske organizacije koje ne prijave subvencionisane i sponzorisane troškove.
6. Razviti efikasan sistem praćenja i vrednovanja sponzorisanih i subvencionisanih aktivnosti u oblasti sporta kako bi se osiguralo da se ostvare ciljevi za koje su sredstva dobijena.

Za Poresku administraciju Kosova:

7. Prilikom deklaracije odbitka u PAK-u, pored deklaracije iznosa izveštaja, treba tražiti i potvrdu o sponzorstvu i bankovnom transferu sportskoj organizaciji.
8. Da monitoriše kompanije koje su obezbedile sredstva kako bi se osiguralo da nema povratak sredstava prema sponzorskim kompanijama od sportskih organizacija.

Za Ministarstvo kulture, omladine i sporta i Poresku administraciju Kosova:

9. Da se koordinišu za sprovođenje zakona o sportu i da se adresiraju problemi koji se javljaju tokom ovog procesa.
10. MKOS da prti izdate potvrde u vezi sa troškovima koji nisu prihvaćeni za svrhe date sportskoj organizaciji i da obavesti PAK-a da bi se ove organizacije vratile neprihvaćena sredstva.

Dodatak I Kriterijumi revizije, obim i metodologija

Motiv revizije

Ministarstvo pruža finansijsku podršku sportskim savezima zemlje u ostvarivanju ciljeva i ciljeva u okviru napora za unapređenje privrednog razvoja i sporta. Ova podrška se daje svake godine kroz subvencije i memorandum o saradnji, u skladu sa programskim politikama Ministarstva i Zakonom o sportu.

Ministarstvo je u 2020. godini pružilo podršku za 39 sportskih saveza i OKK. Međutim, u izveštaju Nacionalne kancelarije revizije identifikovano je nekoliko pitanja. U 10 slučajeva date su subvencije u iznosu od 287.658 evra po završetku aktivnosti, dok avansi još nisu zatvoreni ili troškovi još nisu opravdani. U šest slučajeva date su subvencije u iznosu od 199.075 evra, iako avansne rate nisu u potpunosti opravdane. Ovo ukazuje na slabost tokom procesa praćenja i verifikacije korišćenja sredstava.

U izveštaju su identifikovana i četiri slučaja nedostataka u opravdanosti trošenja sredstava u iznosu od oko 80 hiljada evra iz sredstava MKOS-a. U dva slučaja troškovi su opravdani na osnovu faktura iz prethodne godine, iako u tekućoj godini nije bilo aktivnosti kao posledica Covid-a 19. Za zatvaranje četvrtog kvartala Košarkaškog saveza 2019. i zatvaranje drugog kvartala Karate saveza 2020. godine, utvrđeni su nedostaci u opravdanosti troškova za hotelski boravak, prevoz i snabdevanjem odeća za sportiste, jer su nedostajali spiskovi učesnika.

Dodeljivanje subvencija bez ispunjavanja kriterijuma definisanih u memorandumima o saradnji, kašnjenja i nedostaci u zatvaranju i opravdavanju subvencija od strane saveza mogu povećati rizik da će sredstva biti iskorišćena u druge svrhe osim onih namenjenih i ometati ciljeve Ministarstva.

Drugi oblik finansiranja sporta je iz poreza na poslovanje, kojima je zakonom dozvoljeno davanje do 30% poreza na dobit za sportske aktivnosti, a taj iznos se odbija od poreza prilikom izveštavanja u PAK-u. Što se tiče ovog procesa, civilno društvo je izrazilo zabrinutost da ovom obliku nedostaje transparentnost od strane biznisa i sportskih organizacija. Takođe, sa sastanaka sa nadležnim službenicima u Ministarstvu iznesene su sumnje u vezi sa procesom finansiranja sportskih organizacija i njihovim odbijanjem da izveštavaju u Ministarstvo o ostvarivanju ciljeva i trošenju sredstava.

Takođe, tokom predstudijske faze naišli smo na netačnosti u podacima u potvrdama o sponzorstvu Ministarstva. Ovi podaci, koje smo uporedili sa podacima PAK-a, pokazuju razliku u troškovima dozvoljenim od strane Ministarstva i suma odbijena od biznisa u PAK.

Ispitivanje indikatora gore identifikovanih problema dovodi nas do formulacije revizorskog problema na sledeći način:

Na osnovu istraživanja, utvrdili smo da procese finansiranja, izveštavanja i praćenja sportskih organizacija karakterišu značajni nedostaci.

Kriterijumi revizije

Na zahtev korisnika sponzorstva, Ministarstvo u roku od petnaest dana od dana podnošenja zahteva izdaje potvrdu da je sponzorstvo u oblasti kulture, omladine i sporta od opšteg javnog interesa. Ministarstvo, u predviđenom roku, traži pojašnjenje po svakom podnetom zahtevu, na osnovu svojih nadležnosti, od nadležnih nadzornih organa.³¹

Korisnik sponzorstva može biti lokalno fizičko ili pravno lice koje u ime prihvatanja sponzorstva mora ispuniti obaveze koje proizilaze iz potpisanog ugovora o sponzorstvu³². Sponzori za sportske aktivnosti imaju pravo na odbitak od 30% poreza na dobit u skladu sa ovim zakonom.³³

Za obavljanje poslova od javnog interesa, za fizičko vaspitanje i sport, Ministarstvo je donelo Program razvoja fizičkog vaspitanja i sporta za period od četiri godine.³⁴

Ministarstvo utvrđuje opšte politike razvoja sporta, u skladu sa prioritetima omasovljavanja i podizanja njihovog kvaliteta. Ona stvara infrastrukturne, finansijske i kadrovske uslove za ispunjavanje određenih ciljeva.

Ministarstvo, radi sprovođenja svojih strateških politika u različitim oblastima sporta, mora da sprovodi kriterijume propisa za vidove finansiranja u sportu kao što su: kategorizacija sportista i trenera, finansiranje sportskih organizacija po osnovu kategorizacije.³⁵

Korisnik sponzorstva je dužan da sačini pisani izveštaj o izvršenom sponzorstvu i dostavi ga Ministarstvu u roku od tri meseca. U slučajevima kada je sponzorstvo dugoročno, izveštavanje se vrši na godišnjem nivou.³⁶

U sažetom izveštaju treba da se opisuju sve postignute rezultate prema relevantnom sponzorskom ugovoru, sa opisom kalendarskih datuma kada su aktivnosti sprovedene finansijskih iznosa koji su utrošeni na te aktivnosti, broja korisnika iz realizovanih aktivnosti. Izveštaje koje šalje korisnik sponzorstva ocenjivaće nadležna Komisija pri Ministarstvu kulture, omladine i sporta, koja je izdala odgovarajući sertifikat za sponzorstvo. Svi korisnici sponzorstva u vrednosti od 10 hiljada evra i više dužni su da Ministarstvu kulture, omladine i sporta donesu revizorski izveštaj za prethodnu godinu. U slučaju da korisnik sponzorstva ne ispuni svoju obavezu godišnjeg izveštavanja u vezi sa ostvarenim sponzorstvom, neće mu se omogućiti tretiranje drugih predmeta i biće sankcionisan³⁷.

MKOS mora redovno pratiti javnu finansijsku podršku za sponzorstvo u sportu, kako bi se osiguralo da su u skladu sa zahtevima sporazuma, i da bi se postigla svrha za koju je finansijska podrška pružena ili potvrda za korist od biznisa. Monitoring treba da pruži informacije o: pravilnosti trošenja sredstava, realizaciji aktivnosti iz fondova, ostvarenim rezultatima putem implementacije sredstava i uticajima ovih sredstava. Davalac finansijske podrške ili potvrde o

³¹ Zakon Br. 05/L-090 o sponzorstvo u oblasti kulture, omladine i sporta(Član16).

³² Zakon Br. 05/L -090 o sponzorstvo u oblasti kulture, omladine i sporta(Član10, tačka 1).

³³ Po aty, član12.

³⁴ Ligji nr. 2003/24 Ligji i Sportit (član19).

³⁵ Zakon br. 2003/24 Zakon o sportu (član 8)

³⁶ Pravilnik (MKOS) br. 01/2018 za određivanje kriterijuma, procedura i forme za verifikovanje sponzora iz oblasti kulture, omladine i sporta (član12).

³⁷ Pravilnik (MKOS) br. 01/2018 za određivanje kriterijuma, procedura i forme za verifikovanje sponzora iz oblasti kulture, omladine i sporta

finansiranju od strane privrednih subjekata, na osnovu podataka prikupljenih tokom praćenja realizacije projekata, vrši procenu pružene finansijske podrške.³⁸

Ugovor o sponzorstvu i reklamiranju sa finansijskim izveštajem mora se dostaviti PAK-u najkasnije u roku od trideset dana od dana ispunjenja-završetka ugovora. Potvrda za utvrđivanje javnog interesa u cilju ostvarivanja prava stranaka na sponzorstvo, a koju će u PAK-u obraditi strane koje imaju koristi od sponzorstva, mora da sadrži sledeće podatke: ime i naziv davaoca i primaoca, ime i naziv krajnjeg korisnika, opis predmeta i svrhe sponzorstva koji omogućava njihovu identifikaciju sa tačnim podacima o njegovoj količini, vrednosti i drugim svojstvima, konačnom korišćenju sponzorstva; predmet sponzorstva. PAK i nadležni organi (MKOS) nadziru davanje, prihvatanje i korišćenje sponzorstva i reklamiranja za dozvoljene popuste. PAK i drugi nadležni organi, ukoliko tokom kontrole utvrde nepravilnosti i zloupotrebe prilikom korišćenja sponzorstva, mogu podneti krivične ili prekršajne prijave u skladu sa važećim zakonima.³⁹

Delokrug revizije

Deo delokruga ove revizije su Ministarstvo kulture, omladine i sporta i Poreska administracija Kosova. Što se tiče podrške informacijama, koristiće se podaci PAK-a u vezi sa oslobađanjem od poreza biznisa koji pružaju sportska sponzorstva. U okviru Ministarstva biće Odeljenje za sport i Komisija za razmatranje zahteva za potvrđivanje sponzorstva u oblasti kulture, omladine i sporta. Obim će biti fokusiran tokom 2020-2022.

Metodologija revizije

Da bi odgovorio na pitanja revizije, revizorski tim će izvršiti nekoliko aktivnosti u nadležnim institucijama koristeći niz revizorskih tehnika:

Analiziranje pravnog i regulatornog okvira MKOS-a;

Analiziranje pravnog i regulatornog okvira PAK-a;

Intervjuisanje odgovornih lica i vodećih struktura nadležnih institucija;

Planovi MKOS-a se odnose na sponzorstvo sporta na Kosovu;

Godišnji planovi odeljenja za sport;

Javni pozivi za podršku sportu;

Izveštaji o stanju sporta na Kosovu;

Spiskovi korisnika podrške od MKOS-a;

Spisak korisnika poreskih sertifikata od MKOS-a, koji predstavlja korisnike 30% poreza od privatnih biznisa;

Izveštaji saveza dostavljeni MKOS-u o korišćenju sredstava za podršku sportu;

Izveštaji u vezi sa korišćenjem sredstava od strane sportskih klubova koje finansira MKOS ili indirektno od saveza sa javnim ili poslovnim fondovima koji su oslobođeni poreza na dobit, i

Relevantni podaci PAK-a za biznise koji su oslobođeni poreza na dobit kao rezultat sponzorstva u oblasti sporta i njihovo upoređivanje sa podacima Ministarstva radi dokazivanja tačnosti odbitka.

³⁸ Uredba MF - Br - 04/2017 o kriterijumima, standardima i procedurama javnog finansiranja NVO-a

³⁹ Zakon Br. 05/L -090 O sponzorstvo u oblasti kulture, omladine i sporta (član15).

Dodatak II Aneks

Tabela 7: finansiranje sportskih organizacija i ne podnošenje izveštaja u MKOS.

Data	Opis	Iznos subvencionisanja	Izveštavanje
02.09.2020	Čišćenje i nadzor Batlavskog jezera	2,800 €	Avans
03.09.2020	Finansijska podrška	2,150 €	Avans
26.11.2020	Memorandum o saradnji, Zakon o ekonomskom oporavku/2020	499,000 €	Avans
26.11.2020	Memorandum o saradnji, Zakon o ekonomskom oporavku/2020	167,000 €	Avans
30.11.2020	Memorandum o saradnji, Zakon o ekonomskom oporavku/2020	140,000 €	Avans
20.11.2020	Memorandum o saradnji, Zakon o ekonomskom oporavku/2020	57,600 €	Avans
08.12.2020	Memorandum o saradnji, Zakon o ekonomskom oporavku/2020	36,000 €	Avans
26.11.2020	Memorandum o saradnji, Zakon o ekonomskom oporavku/2020	27,600 €	Avans
08.12.2020	Memorandum o saradnji, Zakon o ekonomskom oporavku/2020	24,000 €	Avans
04.12.2020	Memorandum o saradnji, Zakon o ekonomskom oporavku/2020	24,000 €	Avans
30.11.2020	Memorandum o saradnji, Zakon o ekonomskom oporavku/2020	19,200 €	Avans
08.12.2020	Memorandum o saradnji, Zakon o ekonomskom oporavku/2020	15,600 €	Avans
13.05.2020	Organizacija svetskog prvenstva u rukometu - 2022	15,000 €	Avans
08.12.2020	Memorandum o saradnji, Zakon o ekonomskom oporavku/2020	14,400 €	Avans
26.11.2020	Memorandum o saradnji, Zakon o ekonomskom oporavku/2020	14,400 €	Avans
16.09.2020	Memorandum o saradnji TM1-2020	13,707 €	Avans
22.05.2020	Memorandum o saradnji TM2-2019	13,278 €	Avans
30.11.2020	Memorandum o saradnji, Zakon o ekonomskom oporavku/2020	12,000 €	Avans
18.12.2020	Memorandum o saradnji, Zakon o ekonomskom oporavku/2020	11,000 €	Avans
04.12.2020	Memorandum o saradnji, Zakon o ekonomskom oporavku/2020	10,800 €	Avans
18.09.2020	Monografija fudbala Kosova	9,746 €	Avans
08.12.2020	Memorandum o saradnji, Zakon o ekonomskom oporavku/2020	9,600 €	Avans
08.12.2020	Memorandum o saradnji, Zakon o ekonomskom oporavku/2020	9,600 €	Avans
08.12.2020	Memorandum o saradnji, Zakon o ekonomskom oporavku/2020	8,400 €	Avans

29.10.2020	Finansijska podrška -2020	8,125 €	Avans
25.03.2020	Ski klub Priština u Bugarskoj	7,600 €	Avans
15.04.2020	Pokrivanje troškova za osoblje sportske kuće	6,995 €	Avans
10.07.2020	Subvencija	6,695 €	Avans
20.03.2020	Međunarodno takmičenje Kup Đeravice	6,250 €	Avans
08.12.2020	Memorandum o saradnji, Zakon o ekonomskom oporavku/2020	6,000 €	Avans
02.07.2020	Subvencion-2020	6,000 €	Avans
27.04.2020	Unapređenje programa u sportu -2020	5,000 €	Avans
19.08.2020	Organizacija turnira Amerika i Dijaspora	5,000 €	Avans
14.07.2020	Tradicionalni turnir Burim Hatipi	4,900 €	Avans
08.12.2020	Memorandum o saradnji, Zakon o ekonomskom oporavku/2020	4,800 €	Avans
08.12.2020	Memorandum o saradnji TM2-2020	4,530 €	Avans
29.10.2020	Finansijska podrška	3,500 €	Avans
19.07.2020	Subvencije u projektu	2,150 €	Avans
08.12.2020	Finansijska podrška -2020	1,550 €	Avans
Ukupno:		1,235,975 €	

U tabeli 7 u koloni „Kategorizacija sportova (bodovi)“ prikazali smo kako su sportske organizacije ocenjivane po sistemu bodova koje su ostvarile iz aktivnosti u prethodnoj godini. Dok u koloni „Iznos sredstava 2020“ prikazali koliko su sportske organizacije realno finansirane. Dok u koloni „Iznos koji je zaslužen na osnovu bodova“ prikazali koliko je korist sportske organizacije trebalo da imaju na osnovu osvojenih bodova. Poslednja kolona predstavlja razliku između primljenog iznosa i zasluženog iznosa.

Tabela 8: Kategorizacija saveza za godinu 2020.

KATEGORIA A 2020	Kategorizacija sportova (bodovi)	Finansirani iznos 2020	Iznos koji je zaslužen na osnovu bodova	Razlika +,-
Džudo savez Kosova	86.40 bodova	144,000 €	172,800 €	-28,800 €
Fudbalski savez Kosova	79.28 bodova	645,281 €	269,552	375,729 €
Karate savez Kosova	78.46 bodova	141,060 €	156,920	-15,860 €
Rukometni savez Kosova	76.05 bodova	73,485 €	258,570 €	-185,085 €
Odbojkaški savez Kosova	74.59 bodova	336,680 €	253,470 €	83,210 €
Košarkaški savez Kosova	74.55 bodova	395,781 €	253,462 €	142,319 €
KATEGORIJA B				
Rvački savez Kosova	66.01 bodova	79,399 €	106,064 €	-26,665 €

Bokserski savez Kosova	66.54 bodova	58,385 €	106,464 €	-48,079 €
Atletski savez Kosova	64.28 bodova	133,898 €	102,840 €	31,058 €
Savez školskog sporta Kosova	58.55 bodova	123,280 €	93,680 €	29,600 €
Pingpong federacija Kosova	58.10 bodova	106,696 €	92,960 €	13,736 €
Plivački savez Kosova	57.99 bodova	68,830 €	92,784 €	-23,954 €
Teniski savez Kosova	50.00 bodova	70,333 €	80,000 €	-9,667 €
KATEGORIJA C				
Gimnastički savez Kosova	47.72 bodova	39,423 €	57,264 €	-17,841 €
Skijaški savez Kosova	46.19 bodova	112,890 €	54,428 €	58,462 €
Tekvondo savez Kosova	45.69 bodova	35,385 €	54,828 €	-19,443 €
Šahovski savez Kosova	41.65 bodova	73,485 €	49,980 €	23,505 €
Badminton savez Kosova	41.63 bodova	32,039 €	49,956 €	-17,917 €
Triatlonski savez Kosova	41.26 bodova	31,956 €	49,512 €	-17,556 €
Ragbi savez Kosova	40.64 bodova	16,992 €	48,768 €	-31,776 €
Streličarski savez Kosova	40.41 bodova	37,581 €	48,492 €	-10,911 €
Streljački savez Kosova	41.58 bodova	35,748 €	49,896 €	-14,148 €
Biciklistički savez Kosova	40.10 bodova	68,530 €	48,120 €	20,410 €
Univerzitetski sportski savez	39.04 bodova	57,136 €	46,848 €	10,288 €
Savez bodibildinga Kosova	38.91 bodova	45,819 €	46,692 €	-873 €
Savez Kosova za dizanje tegova	35.96 bodova	21,699 €	43,152 €	-21,453 €
Kuglaški savez Kosova	35.42 bodova	42,938 €	42,504 €	434 €
Autosportski savez Kosova	34.79 bodova	54,927 €	41,748 €	13,179 €
Vazduhoplovni savez Kosova	31.27 bodova	29,463 €	37,524 €	-8,061 €
KATEGORIJA D				
Kik boks savez Kosova	28.23 bodova	23,292 €	22,584 €	708 €
Muaythai savez Kosova	25.28 bodova	22,312 €	20,224 €	2,088 €
Bilijarski savez Kosova	22.65 bodova	15,530 €	20,000 €	- 4,470 €
Sportski savez radnika	20.70 bodova	14,316 €	16,560 €	- 2,244 €
Minigolf federacija Kosova	18.88 bodova	15,876 €	15,104 €	772 €

Tabela 9: predstavlja otvorene avanse sportskih organizacija koji su korisnici u godini 2021.

Datum	Opis	Iznos subvencije	Izveštavanje
16.12.2021	Aneks Memorandum Olimpijske igre u Beijing 2022 Strategija 2021-2024	56,815 €	Avans
11.12.2021	Memorandum o saradnji TM3, 2021	39,460 €	Avans

30.12.2021	Aneks Memorandum, Decembar 2021 Početak 2022. godine	38,025 €	Avans
27.12.2021	Aneks Memorandum, Priprema za Olimpijadu	10,000 €	Avans
03.03.2021	Evropska nedelja -2020, Be Active	8,100 €	Avans
30.12.2021	Aneks Memorandum, Decembar 2021 Početak 2022. godine	6,958 €	Avans
30.12.2021	Aneks Memorandum, Decembar 2021 Početak 2022. godine	6,254 €	Avans
04.06.2021	Memorandum o saradnji TM1-TM2-2021	5,663 €	Avans
10.02.2021	Finansijska podrška-2020	5,100 €	Avans
22.03.2021	Finansijska podrška-2020	5,000 €	Avans
21.05.2021	Finansijska podrška/2021 Olimpijski turnir zizi	5,000 €	Avans
27.12.2021	Fond za preporod, Alpska Ekspedicija Mont Blanc France	4,313 €	Avans
30.12.2021	Fond za preporod, Ad hoc	2,700 €	Avans
21.10.2021	Finansijska podrška Učešće u aktivnosti Face of America	1,930 €	Avans
Ukupno:		195,318 €	

Tabela 10 predstavlja kategorizaciju sportskih organizacija za godinu 2021.

KATEGORIJA A 2021	Kategorizaci ja sportova (bodovi)	Ukupan iznos finansira nja 2021	Iznos koji je zaslužen na osnovu bodova	Razlika +,-
Džudo savez Kosova	86.40 bodova	179,600 €	103,680 €	75,920 €
Fudbalski savez Kosova	79.28 bodova	186,128 €	158,560 €	27,568 €
Karate savez Kosova	78.46 bodova	156,920 €	94,152 €	62,768 €
Rukometni savez Kosova	76.05 bodova	254,768 €	152,100 €	102,668 €

Odbojkaški savez Kosova	74.59 bodova	295,137 €	149,180 €	145,957 €
Košarkaški savez Kosova	74.55 bodova	249,741 €	149,100 €	100,641 €
KATEGORIA B				
Rvački savez Kosova	66.01 bodova	110,777 €	59,409 €	51,368 €
Bokserski savez Kosova	66.54 bodova	84,807 €	59,886 €	24,921 €
Atletski savez Kosova	64.28 bodova	72,315 €	57,852 €	14,463 €
Savez školskog sporta Kosova	58.55 bodova	470,096 €	52,695 €	417,401 €
Pingpong federacija Kosova	58.10 bodova	88,601 €	52,290 €	36,311 €
Plivački savez Kosova	57.99 bodova	26,096 €	52,191 €	-26,095 €
Teniski savez Kosova	50.00 bodova	76,250 €	45,000 €	31,250 €
KATEGORIJA C				
Gimnastički savez Kosova	47.72 bodova	33,404 €	38,176 €	-4,772 €
Skijaški savez Kosova	46.19 bodova	69,797 €	36,952 €	32,845 €
Tekvondo savez Kosova	45.69 bodova	18,276 €	36,552 €	-18,276 €
Šahovski savez Kosova	41.65 bodova	54,145 €	33,320 €	20,825 €
Badminton savez Kosova	41.63 bodova	63,049 €	33,304 €	29,745 €
Triatlonski savez Kosova	41.26 bodova	41,260 €	33,008 €	8,252 €
Ragbi savez Kosova	40.64 bodova	40,896 €	32,512 €	8,384 €
Streličarski savez Kosova	40.41 bodova	16,164 €	32,328 €	-16,164 €
Streljački savez Kosova	41.58 bodova	29,106 €	33,264 €	-4,158 €
Biciklistički savez Kosova	40.10 bodova	44,110 €	32,080 €	12,030 €
Univerzitetski sportski savez	39.04 bodova	139,040 €	31,232 €	107,808 €
Savez bodibildinga Kosova	38.91 bodova	50,583 €	31,128 €	19,455 €
Savez Kosova za dizanje tegova	35.96 bodova	14,384 €	28,768 €	-14,384 €
Kuglaški savez Kosova	35.42 bodova	46,046 €	28,336 €	17,710 €
Autosportski savez Kosova	34.79 bodova	55,664 €	27,832 €	27,832 €

Vazduhoplovni savez Kosova	31.27 bodova	40,651 €	25,016 €	15,635 €
KATEGORIJA D				
Kik boks savez Kosova	28.23 bodova	23,290 €	14,115 €	9,175 €
Muaythai savez Kosova	25.28 bodova	17,696 €	12,640 €	5,056 €
Bilijarski savez Kosova	22.65 bodova	5,663 €	11,325 €	-5,662 €
Sportski savez radnika	20.70 bodova	12,938 €	10,350 €	2,588 €
Minigolf federacija Kosova	18.88 bodova	8,486 €	9,440 €	-954 €

Tabela 11: Kategorizacija saveza za godinu 2022.

KATEGORIJA A 2022	Kategorizacija sportova (bodovi)	Finansirani iznos 2022	Iznos koji je zaslužen na osnovu bodova	Razlika +,-
Džudo savez Kosova	83.35	269,370 €	183,370 €	86,000 €
Fudbalski savez Kosova	76.61	39,640 €	0	39,640 €
Karate savez Kosova	78.501	167,542 €	172,702 €	-5,160 €
Rukometni savez Kosova	78.093	341,264€	171,804 €	169,460 €
Odbojkaški savez Kosova	79.56	214,532 €	175,032 €	39,500 €
Košarkaški savez Kosova	78.05	505,090 €	171,710 €	333,380 €
KATEGORIA B				
Rvački savez Kosova	65.14	104,890 €	97,710 €	7,180 €
Bokserski savez Kosova	65.16	62,352 €	97,720 €	-35,368 €
Atletski savez Kosova	62.6117	50,573 €	93,917 €	-43,344 €
Savez školskog sporta Kosova	64.5	23,551 €	96,750 €	-73,199 €
Pingpong federacija Kosova	60.33	90,495 €	90,495 €	0 €
Plivački savez Kosova	54.68	13,047 €	52,191 €	-39,144 €
Teniski savez Kosova	51.42	38,565 €	154,260 €	-115,695 €
Gimnastički savez Kosova	53.03	19,886 €	79,545 €	-59,659 €
Skijaški savez Kosova	60.75	50,171 €	91,125 €	-40,954 €
Šahovski savez Kosova	51.16	48,270 €	76,740 €	-28,470 €
KATEGORIA C				
Tekvondo savez Kosova	40.28	0	0	0
Kajakaški savez Kosova	38.76	35,056 €	47,200 €	-12,144 €
Badminton savez Kosova	44.82	27,613 €	53,784 €	-26,171 €
Triatlonski savez Kosova	47.0443	55,494 €	56,453 €	-959 €
Ragbi savez Kosova	42.29	25,374 €	50,748 €	-25,374 €
Streličarski savez Kosova	39.82	23,281 €	47,784 €	-24,503 €
Streljački savez Kosova	46.88	30,203 €	56,256 €	-26,053 €
Biciklistički savez Kosova	44.4	34,722 €	53,280 €	-18,558 €
Univerzitetski sportski savez	49.64	156,964 €	59,568 €	97,396 €

Savez bodibildinga Kosova	39.42	38,423 €	38,423 €	0
Savez Kosova za dizanje tegova	32.5	12,722 €	39,000 €	-26,278 €
Kuglaški savez Kosova	32.54	17,413 €	39,048 €	-21,635 €
Autosportski savez Kosova	45.55	30,215 €	54,660 €	-24,445 €
Vazduhoplovni savez Kosova	32.16	32,858 €	38,592 €	-5,734 €
Golf savez Kosova	34.97	10,491 €	41,964 €	-31,473 €
Kik boks savez Kosova	30.27	35,821 €	36,324 €	-503 €
KATEGORIJA D				
Motociklistički savez Kosova	28.28	0	0	0
Muaythai savez Kosova	27.23	13,615 €	27,230 €	-13,615 €
Bilijarski savez Kosova	24.02	8,900 €	35,600 €	-26,700 €
Sportski savez radnika	28.41	14,205 €	28,410 €	-14,205 €
Minigolf savez Kosova	17.78	0	0	0

Dodatak III. Pisma potvrde i komentari subjekata revizije

Republika e Kosovës

Republika Kosova – Republic of Kosovo

Qeveria – Vlada – Government

Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sportit / Ministarstvo Kulture, Omladine i Sporta / Ministry of Culture, Youth and Sports

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me të gjeturat e Auditorit të Përgjithshëm për raportin e auditimit të performancës **“Efektiviteti i fondeve për financimin e sportit”**, dhe për zbatimin e rekomandimeve.

Për: Zyrën Kombëtare të Auditimit

Vendi dhe data: 08/03/2024

I nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit **“Efektiviteti i fondeve për financimin e sportit”** (në tekstin e mëtejshëm “Raporti”);
- pajtohem pjesërisht me të gjeturat dhe rekomandimet dhe kam dërguar komentet për përmbajtjen e Raportit; si dhe
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t’ju dorëzoj një plan të veprimit për implementimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për implementimin e tyre.

Ministër i Kulturës, Rinisë dhe Sportit
Hajrulla Çeku

REPUBLIKA E KOSOVËS / REPUBLIKA KOSOVA / REPUBLIC OF KOSOVO Qeveria e Kosovës / Vlada e Kosova / Government of Kosovo ZYRA KOMBËTARE E AUDITIMIT NACIONALNA KANCELARIJA REVIZIJE / NATIONAL AUDIT OFFICE		REPUBLIKA E KOSOVËS / REPUBLIKA KOSOVA / REPUBLIC OF KOSOVO Qeveria e Kosovës / Vlada e Kosova / Government of Kosovo Ministria e Financave dhe Transfereve / Ministarstvo za Finansije i Transfere Administration of Finance and Transfers	
Republika e Kosovës - Republika Kosova - Republic of Kosovo Qeveria - Vlada e Kosova - Government Ministria e Financave, Punëve dhe Transfereve - Ministarstvo Finansija, Rada i Transfera - Ministry of Finance, Labour and Transfers Administrata Tatimore e Kosovës - Poreska Administracija Kosovo - Tax Administration of Kosovo		22-02-2024 09-06-985 21.02.24	
06	47	120	1
01		DALESE PRISHTINE/A	

REFERENCË:		21/ SHKURT 2024			
PËR/ZA/TO:		Ariana Gjonbalaj – Shala, Drejtor i Departamentit te Auditimit ne Zyrën Kombëtare te Auditimit			
NGA/OD/FROM:		Ilir Murtezaj, Drejtori Përgjithshëm ne ATK-së			
TEMA/SUBJEKAT/SUBJECT:		Letër konfirmim - Për pajtueshmërinë me të gjeturat e Auditorit nga ZKA, në Raportin e auditimit „Efektiviteti i fondeve për financimin e sportit”			
Nr. i zyrës:		Lokacioni:		Data:	
Br. kancelarije:	405	Kucni:	038/ 200 25001	Datum:	21.02.2024
Room No.:		Extension:		Date:	

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- Kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit **“Efektiviteti i fondeve për financimin e sportit”** (në tekstin e mëtejshëm “Raporti”);
- Pajtohem me të gjeturat dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit; si dhe
- Brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t’ju dorëzoj një plan të veprimit për implementimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për implementimin e tyre.

z. Ilir Murtezaj

u.d .Drejtor i Përgjithshëm Administrata Tatimore e Kosovës

Data: 21.Shkurt 2024

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

Izvršena revizija: "Efektivnost fondova za finansiranje sporta"

Dokument: Komentari revidirane institucije u nacrtu izveštaja revizije

Nalazi	Slažem se da/ne	Komentari revidirane institucije u slučaju neslaganja	Gledište NKR-a
3.1.1 Strategija za razvoj sporta još nije usvojena	Delimično	<p>Uprkos nepostojanju posebnog strateškog dokumenta za sport, MKOS je uvek imao strateški pristup razvoju sportske politike u zemlji kroz četiri državna strateška dokumenta usvojena od strane Vlade Kosova, kao što su:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Operativni strateški plan ● Nacionalni plan razvoja ● Srednjoročni okvir rashoda ● Nacionalna strategija i plan razvoja <p>Osim toga, dokument "Strategija sporta", koji predviđa period razvoja sportskih politika do 2030. godine, već je u završnoj fazi jer je u procesu lektorisanja i javne konsultacije će početi u martu. Za izradu ovog dokumenta MKOS je formirao prvu radnu grupu 2022. godine, dok je, kako je navedeno u izveštaju, u junu 2023. godine nacrt strategije predstavljen</p>	Uprkos dokumentima koji su dostavljeni, MKOS još uvek nema odobrenu strategiju i kao rezultat toga sve aktivnosti koje finansira MKOS se odvijaju bez ikakve strategije ili programa u kom pravcu će se sport razvijati u zemlji. Stoga Nalaz stoji i komentar MKOS-a ne menja nalaz.

		<p>Trećoj tabeli sporta. Proces usvajanja strategije je produžen pošto je Kosovo 2023. godine dobilo pravo da organizuje „Mediterranske igre 2030“, u kom slučaju se smatralo neophodnim da se ova velika organizacija odrazi u dokumentu „Sportska strategija“.</p>	
<p>3.1.2 Korišćenje sponzorstva za marketinšku kampanju privatnih kompanija</p>	<p>Delimično</p>	<p>3.1.2 Korišćenje sponzorstva za marketinške kampanje privatnih kompanija</p> <p>Nakon analize nacрта revizorskog izveštaja, komisija je razmotrila i analizirala komentar te će paziti da prilikom razmatranja zahteva i zatvaranja izveštaja, troškovi koji će promovisati svoje poslovanje, logotipe i njihove proizvode kako bi iskoristili popuste dozvoljena za sponzorstva ne budu prihvaćeni.</p> <p>Za konkretan slučaj koji ste analizirali, prihvatanje troškova za LED (kao marketing) je prihvaćeno zbog predispozicija KSK pravilnika o konkurenciji, obaveštavamo vas da reklamiranje nije samo sponzorski marketing već je kampanja od javnog interesa kao: borba protiv zlostavljanja dece, kampanja protiv raka dojke, protiv diskriminacije itd. Dokaz: Priručnik Košarkaškog saveza Kosova za korišćenje LED reklamnih prostora.</p>	<p>Nalaz stoji.</p> <p>Zakon br. 05/1-090 za sponzorstva u oblasti kulture, omladine i sporta, vrlo jasno precizira: Sponzorstvo – finansijska i materijalna podrška na osnovu slobodne volje koju daju fizička ili pravna lica u zemlji i inostranstvu radi podrške delatnosti u oblasti kulture, omladine i sporta.</p> <p>Tokom revizije naišli smo na slučajeve da su izvršene kupovine koje ne spadaju u kategoriju sportskih aktivnosti za koje smo evidentirali u izveštaju. Nalaz stoji i komentar MKOS-a ne menja nalaz.</p>

		<p>Međutim, obaveštavamo Vas da je zbog zakonskih praznina i nedostataka važećeg Zakona o sponzorstvu , koji otežava provođenje ove politike finansiranja sporta u zemlji, Zakonskim planom za 2024. godinu planirane izmene i dopune Zakona o sponzorstvima u oblast kulture, omladine i sporta i Pravilnik (MKOS) br.01/2018 o utvrđivanju kriterijuma, procedura i obrasca za proveru sponzorstva u oblasti kulture, omladine i sporta.</p>	
3.1.5 Potencijalni sukobi interesa u procesu vrednovanja sponzorstva	Delimično	<p>Komisija za razmatranje zahteva je osnovana na osnovu Uredbe (MKOS) br. 01/2018 za utvrđivanje kriterijuma, postupaka i obrasca za proveru sponzorstva u oblasti kulture, omladine i sporta. Dakle, do sada je MKOS implementirao važeći zakon o sponzorstvu.</p> <p>Slažemo se da se pitanje treba rešiti, tako da će i uz promenu zakonodavstva preporuka Vaše institucije biti uključena.</p>	Nalaz stoji, MKOS je takođe pristao da preduzme mere za rešavanje ovog pitanja
3.1.6 Neblagovremen o izveštavanje sportskih organizacija	Delimično	<p>MKOS je implementirao član 12. tačka 6. Uredbe (MKOS) br.01/2018 o utvrđivanju kriterijuma, procedura i obrasca za proveru sponzorstva u oblasti kulture, omladine i sporta. U slučaju da korisnik sponzorstva ne ispuni svoju obavezu godišnjeg izveštavanja o ostvarenom sponzorstvu ,</p>	<p>Nalaz stoji.</p> <p>MKOS nije pozvao sve korisnike sponzorstva na odgovornost u cilju blagovremenog i tačnog izveštavanja o utrošku sponzorskih sredstava.</p> <p>Takođe, za slučajeve neizveštavanja, MKOS nije preduzeo mere protiv njih..</p>

		<p>neće se moći baviti drugim subjektima.</p> <p>Komisija nije rešavala zahteve za sportske organizacije koje se nisu prijavile za zatvaranje, kao ni za sportske organizacije koje nisu licencirane od strane MKOS-a. Obaveštavamo vas da je trend izveštavanja i zatvaranja značajno poboljšan . Izveštaji se ne mogu praviti za fiskalnu godinu jer se ugovori odnose na sezonske periode sporta.</p>	
3.2.1 Kašnjenje u postavljanju koeficijenta za federacije	Delimično	<p>Do kašnjenja u određivanju koeficijenta za sportske saveze došlo je zbog rokova definisanih Uredbom (MKOS) br. 04/2018 za kategorizaciju sporta, kao što je navedeno u izveštaju. MKOS je već identifikovao ovaj problem i kao posledicu ga je odrazio usvajanjem nove Uredbe (MKOS) br. 13/2022 za Kategorizaciju sporta, koji je stupio na snagu u decembru 2022. godine i njegovi kriteriji su prvi put primenjeni u ocenjivanju bodova kategorizacije 2024. godine.</p> <p>Kao rezultat toga, postignut je veliki napredak u ranom određivanju koeficijenta kategorizacije i kao rezultat blagovremenog potpisivanja Memoranduma sa federacijama. Ovaj napredak je omogućio da se memorandumi potpišu 3 meseca ranije, budući da su 2021. potpisani u maju, dok su</p>	<p>Nalaz stoji.</p> <p>Iz komentara se vidi da MKOS prihvata ovaj nalaz i prema njima su se obavezali da će preduzeti mere za otklanjanje ovog problema.</p>

		<p>2024. godine, novom uredbom, potpisani u februaru.</p> <p>Pored toga, nova uredba predviđa ocenjivanje bodova kategorizacije od strane komisije koju je formirala MKOS, za razliku od ranije koju je radio Olimpijski komitet Kosova koji se sastoji od članova sportskih saveza, čime je izbegnut rizik od sukoba interesa.</p> <p>Drugi faktor za kašnjenje u finansiranju sportskih saveza je i zbog relevantnih pravila domaćih i međunarodnih sportskih saveza, budući da sportski savezi prate proces organizovanja svojih radnih skupština u skladu sa pravilima relevantnih međunarodnih saveza, gde se u većini slučajeva skupštine održavaju u februaru i martu. Od odluka donesenih na ovim skupštinama, one se zatim odražavaju u Godišnjem planu aktivnosti federacija i njihovom planiranju budžeta. Savezi su dužni da dostave ova dokumenta MKOS-u u skladu sa budžetom predviđanim Memorandumom potpisanim kroz kategorizaciju.</p>	
3.2.2 Finansiranje predstavnika Sportskih saveza praćeno je nedostacima	JO	<p>U vezi sa tačkom 3.2.2 izveštaja, nema tvrdnje da „Sportski savezi na Kosovu od 2020. do 25. oktobra 2022. godine nisu licencirani“, pošto je ministar doneo odluku o produženju važenja licenci sportskih saveza na osnovu produženja olimpijskog ciklusa od strane</p>	<p>Nalaz stoji.</p> <p>Što se tiče finansiranja saveza sa isteklim licencama, MKOS, zbog nemara, nije prethodio procesima 2020. godine da počnu sa licenciranjem sportskih saveza. Kao rezultat toga, MKOS je nezakonito</p>

	<p>Međunarodnog olimpijskog komiteta (MOK) sa 2020. na 2021., zbog vanredne situacije izazvane pandemijom COVID-19.</p> <p>Kako je usputno navedeno u vašem nacrtu izveštaja, zbog više sile i vanrednog stanja koje je stvorio Covid 19, kao i sve druge oblasti delovanja , sportski sektor se suočio s brojnim izazovima. Štaviše, izvanredna situacija koju je stvorio Covid 19 na globalnom nivou izazvala je odgađanje organizacije Olimpijskih igara sa 2020. na 2021. Ovo je drugi put u istoriji Olimpijskih igara da je organizacija odgođena, prvi put 1940. godine - zbog ratne situacije tog vremena.</p> <p>Na osnovu ZAKONA O SPORTU BR. 2003/24, član 32, stav 32.1. „<i>Za određenu sportsku granu, za celu teritoriju Kosova, osniva se i deluje jedan licencirani savez</i>“, Državni sportski savezi su nevladine organizacije čiji je mandat razvoj sporta na teritoriji Republike Kosovo, kao i predstavljanje države u relevantnim međunarodnim sportskim strukturama.</p> <p>Oslanjajući se na vremenski period na kojem se zasniva ovaj izveštaj revizije učinka , kao i tvrdnje izveštaja u tački 3.2.2, za finansiranje sportskih saveza kojima su istekle licence, početkom 2021. godine najveći</p>	<p>finansirao nelicencirane sportske saveze.</p>
--	--	--

		<p>broj sportskih saveza bili sa istekom licencom.</p> <p>S obzirom na situaciju nastalu 2021. godine od strane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vanrednog stanja zbog Covida 19 2021. • Produženja olimpijske godine sa 2016-2020 na 2016-2021, • Konačne kategorizacione liste Olimpijskog komiteta Kosova „gde se preporučuje <i>da se za 2020. godinu ne vrši evaluacija sportskih aktivnosti zbog pandemije izazvane virusom Covid-19, te da se kategorizacija prethodne godine (2019.) važi broj protokola 354/2021 od 30.04.2021 .</i> • Istekle licence sportskih saveza; i zakonskih praznina za rešavanje takve situacije, stvoren je pravni okvir za finansiranje sportskih saveza. S druge strane, na osnovu ZAKONA BR. 2003/24, član 10 i 11, u ZAKONU br. 04/L-075 IZMENA I DOPUNA ZAKONA BR. 2003/24 O SPORTU, član 3, sport je oblast od javnog državnog interesa. <p>Stoga, da bi se izbegla opšta šteta u javnom interesu za</p>	
--	--	---	--

	<p>razvoj sporta i za dostojanstveno predstavljanje države na Olimpijskim igrama Tokio 2021., nužno i uz prava i ovlašćenja koja ministar ima u skladu sa PRAVILNICIMA (QRK) - NE. 02/2021 ZA OBLASTI UPRAVNE NADLEŽNOSTI KANCELARIJA PREMIJERA I MINISTARSTAVA , odnosno član 8. tačka 1.4, citira se: Donosi odluke, podzakonske akte i zaključuje ugovore o razumevanju/saradnji iz nadležne administrativne oblasti ministarstva; i tačka 2.1. Izrađuje i nadgleda sprovođenje politika ministarstva; Ministar 30.04.2021. godine donosi odluku o nastavku važenja licenci sportskih saveza, sa protokolom broj 1334/2021.</p> <p>S obzirom na zakonsku prazninu u kojoj je ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO (MKOS) BR. 02/2015 ZA REGISTRACIJU I LICENCIRANJE SPORTSKIH SAVEZA I DRUŠTAVA , imalo je, nedostavljanjem mogućnosti rada, kao i nenuđenjem jasnih uslova i kriterijuma o postupku licenciranja sportskih saveza, MKOS je odmah pokrenuo postupke za dopunu/izmenu AU za licenciranje sportskih saveza.</p> <p>U skladu sa rešenjima ministra o produženju licenci kao i za vreme važenja rešenja ministra, sa danom 01.06.2022. godine</p>	
--	---	--

		<p>ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO (MKOS) BR. 01/2022 O USLOVIMA, KRITERIJUMIMA I POSTUPKU OSNIVANJA, LICENCIRANJA I PONOVDNE PROCENE SAVEZA I SPORTSKIH ORGANIZACIJA.</p> <p>U skladu sa UA BR. 01/2022, MKOS otvara proces licenciranja sportskih saveza u zemlji. Trenutno u MKOS-u licencirano je 36 sportskih saveza - spisak je u prilogu. Citiramo: "<i>Licenciranje po standardima omogućilo bi finansiranje samo saveza koji ispunjavaju kriterijume i razvijaju sportsku delatnost</i>" - obaveštavamo vas da MKOS ne finansira sportske saveze bez licence MKOS-a. Dakle, upravo je proces licenciranja koji je razvijen u okviru MKOS-a - stvorio novi standard upravljanja i finansiranja sporta u zemlji.</p> <p>U međuvremenu, sa ciljem predstavljanja Kosova u međunarodnoj areni, kao i na osnovu zahteva Olimpijskog komiteta Kosova za finansiranje sportskih saveza za učešće u međunarodnim aktivnostima 02.09.2022, MKOS je podržao Olimpijski komitet Kosova da podrži učešće reprezentacija Kosova na međunarodnim takmičenjima u inostranstvu za period septembar-decembar 2022.</p>	
--	--	---	--

		<p>Ovaj memorandum je potpisan u skladu sa ZAKONOM O SPORTU BR. 2003/24 i ZAKONOM br. 04/L-075 IZMENA I DOPUNA ZAKONA BR. 2003/24 ZA SPORT:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Član 14, paragraf 40.4. " <i>Određeno ministarstvo sporta finansira pripremu sportista reprezentacije za učešće na međunarodnim sportskim takmičenjima</i>" <p>Procenu zahteva KOK-a izvršila je posebna komisija u okviru MKOS-a i na listi je korisnika sportskih saveza za učešće na međunarodnim takmičenjima.</p> <p>U prilogu dokazi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rešenje sa protokolom broj 1334/2021 - Rešenje sa protokolom broj 2118/2022 - AU za licenciranje federacija 01/2022 - Izveštaj o licenciranju sportskih saveza - Zahtev KOK-a za podršku saveza - Odluka o imenovanju Komisije za evaluaciju i lista korisnika prema oceni 	
--	--	---	--

		- Memorandum sa KOK-om i prateći materijal	
3.2.3 Finansiranje sportskih organizacija nije jasno regulisano	JO	<p>U vezi sa tačkom 3.2.3 koja se odnosi na način finansiranja sportskih organizacija, obaveštavamo Vas da se finansiranje sportskih organizacija vrši u skladu sa ZAKONOM O SPORTU BR. 2003/24, ZAKON br. 04/L-075 IZMENA I DOPUNA ZAKONA BR. 2003/24 O SPORTU, podzakonski akti koji proizilaze iz ovih zakona, kao i sportske politike definisane u strateškim dokumentima Vlade Republike Kosovo.</p> <p>Što se tiče procesa kategorizacije, podrška sportskih saveza kroz ovaj proces tokom 2020-22. godine je urađena u potpunosti u skladu sa Uredbom br. 04/2018 za Kategorizaciju sporta (koji više nije na snazi), dok se od 2023. godine ovaj proces zasniva na novoj Uredbi br. 13/2022 za kategorizaciju sporta.</p> <p>Prema Pravilniku koji je tada bio na snazi, podrška sportskih saveza iz procesa kategorizacije izvršena je u potpunosti u skladu sa preporukom KOK-a za vrednovanje bodova koje su sportski savezi ostvarili po kriterijumima definisanim u pravilniku. , te vrednost koeficijenta koju utvrđuje ministar.</p>	<p>Nalaz stoji..</p> <p>Što se tiče finansiranja sportskih saveza po bodovnoj proceni, to je regulisano, dok u pogledu aneksa memoranduma MKOS nema zakonsku osnovu za način i nema kriterijume za takvo finansiranje.</p>

		<p>U revizorskom izveštaju se navodi da smo "Analizom uzoraka za 2020-2022. godinu uočili da sportske organizacije dobijaju višestruko veće subvencije nego što su zaslužile po osnovu bodova na osnovu pravilnika o kategorizaciji sportskih saveza". Ovaj zaključak revizora ne vredi jer subvencioniranje sportskih saveza ne znači nužno finansiranje samo kroz proces kategorizacije, pa stoga stoji i diferencija prema izveštaju jer drugi oblici finansiranja nisu razmatrani.</p> <p>Pod iznosom podrške iz kategorizacije podrazumeva se iznos koji služi savezu za funkcionisanje svoje redovne godišnje delatnosti, koja uključuje: organizaciju državnih prvenstava na Kosovu, predstavljanje Kosova u međunarodnoj areni, logističke i administrativne troškove itd.. Ovakav iznos kategorizacije obično nije u skladu sa godišnjim planom saveza kojima je potreban znatno veći budžet i nedovoljan je za realizaciju drugih programa od posebnog javnog interesa.</p> <p>Podrška dodatnom finansiranju saveza uz proces kategorizacije zasniva se na ZAKONU br. 04/L-075 IZMENA I DOPUNA ZAKONA BR. 2003/24 ZA SPORT , kroz ove članke:</p>	
--	--	---	--

		<p>- Član 10, stav 24.2: "Aktivnosti Olimpijskog komiteta Kosova su finansijski podržane od strane nadležnog Ministarstva za sport i iz drugih izvora predviđenih ovim zakonom"</p> <p>- Član 14, st 40.4: „Nadležno Ministarstvo sporta finansira pripremu sportista reprezentacije za učešće na međunarodnim sportskim takmičenjima“ ;</p> <p>- Član 16. stav 51.2: " Relevantna ministarstva sporta i obrazovanja zajedničkim memorandumom utvrđuju način osnivanja, zadatke, obim i finansiranje organizacije školskog sporta, kao i obavezuju se na njihovo sprovođenje"</p> <p>- Član 24, stav 65.1: „Osnova za finansiranje sporta i javnih i državnih potreba su finansijska sredstva obezbeđena iz budžeta Kosova“;</p> <p>- Član 24, stav 65.3: " Akcioni plan za finansiranje sportskih aktivnosti od državnog javnog interesa, na osnovu predloga nadležnog Ministarstva za sport, usvaja Vlada Kosova"</p> <p>- Član 24. stav 65.7: „Relevantno Ministarstvo sporta je, na osnovu stepena ispunjenosti</p>	
--	--	---	--

		<p><i>javnog interesa, dodelilo finansijska sredstva Olimpijskom komitetu i Sportskim savezima“;</i></p> <p>- a na osnovu drugog stuba Nacionalnog razvojnog plana "<i>Ravnomerni ljudski razvoj</i>", ovaj dokument izglasan u Vladi Republike Kosovo, sektor broj 7 „<i>Kreativna kultura i aktivno društvo</i>“, strateški cilj 7.3 „<i>Aktivno i zdravo društvo kroz sportsku aktivnost</i>“, strateški cilj broj 7.5 „<i>Učvršćivanje imidža države kroz umetnost i sport</i>“ i strateški cilj broj 7.6 „<i>Sportski i kulturni turizam</i>“ Obuhvaćeno je 16 strateških mera i 51 akcija za implementaciju strateških mera koji se zasnivaju na radu, godišnjem planiranju i finansiranju sektora sporta od strane MKOS.</p> <p>Prema ovome, MKOS, u zavisnosti od zahteva za projekte koje dobije od sportskih saveza i javnog interesa, budžeta kojim raspolaže, kao i u skladu sa strateškim ciljevima Vlade i Ministarstva, pored podrške iz Kategorizacije, nudi i dodatnu podršku savezima ili sportskim organizacijama.</p> <p>Dakle, razlika na koju se aludira u izveštaju između</p>	
--	--	---	--

		<p>kategorizacije i subvencije ne vredi, jer nije obračunat drugi oblik finansiranja kojim se obezbeđuje podrška projektima/programima od posebnog javnog interesa.</p> <p>Ove programe/projekte bilo je nemoguće podržati kroz memorandume iz kategorizacije zbog činjenice da se u kategorizaciji finansiranje vrši kroz tromesečne periode (TM), dok je u slučajevima projekata od posebnog javnog interesa bilo potrebno preneti celokupno budžeta sa jednom ratu, kako bi se omogućila realizacija projekta u potpunosti .</p> <p>Ovaj oblik podrške se ne može smatrati nejednakim finansiranjem u odnosu na ostale sportske organizacije kao što je navedeno, jer se finansiranje vrši direktno sportskim savezima i organizacijama koje su priznate Zakonom o sportu i imaju punu autonomiju za razvoj sporta relevantnih u Republici Kosova priznata od strane MKOS putem licenciranja. Sportski savezi su nevladine organizacije koje su, prema zakonu o sportu, jedine na celoj teritoriji Republike Kosovo. Imaju mandat za razvoj relevantnog sporta na teritoriji države i zastupanje države u međunarodnoj areni u sportskim organizacijama čiji su članovi.</p>	
--	--	---	--

		<p>Sportske organizacije podržane kroz Aneks Memoranduma, kao što su: džudo, košarka, rukomet, odbojka, šah, skijanje, tenis, Olimpijski komitet, Paraolimpijski komitet, Specijalna olimpijada, školski sportski savez, biciklistički, motociklistički i nogometni savezi su savezi koji podneli zahteve za dodatnu podršku MKOS- a za realizaciju njihovog godišnjeg plana.</p> <p>Nadalje, član 24, stav 65.6 Zakona br. 04/L-075 „<i>Olimpijski komitet i Sportski savezi su dužni da dostave plan aktivnosti i godišnji finansijski plan na osnovu zahteva i roka koji odredi Ministarstvo</i>“ je pravni osnov na kojem Odeljenje za sport prihvata zahteve sportskim savezima za dodatnu finansijsku podršku - van kategorizacije“ za realizaciju planova aktivnosti koji su sačinjeni u skladu sa državnim sportskim politikama.</p> <p>dokaz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zakon 04/L-075 da se završi izmena i dopuna Zakona o sportu - Akcioni plan i finansijsko planiranje Košarkaškog saveza 2022 - Akcioni plan i finansijsko planiranje Rukometnog saveza 2022 	
--	--	---	--

		Memorandum sa RSK, STK, SBK, SASK - član 9 AMANDMANA	
3.2.4 Nezatvoreni avansi saveza i sportskih klubova koji su koristili u 2020-2022.	Delimično	<p>Nezatvoreni avansi saveza i sportskih klubova uglavnom su nasleđeni od 2020. godine, kroz budžetska sredstva opredeljena za sprovođenje Programa ekonomskog oporavka prema odluci Vlade Republike Kosovo broj 10/33 od 28.09.2020. Odlukom Vlade Republike Kosovo broj 12/38 od 30.10.2020. godine usvojen je Akcioni plan MKOS-a, kojim su definisani kriterijumi za raspodelu budžetskih sredstava u iznosu od 2,5 miliona evra, od čega je 1,5 miliona evra dodeljeno se oblasti sporta kroz pot-programa Široki Sportovi.</p> <p>Svrha ovog paketa je bila smanjenje negativnog uticaja pandemije na privredu i mogućnost preraspodele resursa i podsticanje rasta privredne aktivnosti. Zato što su potpisani memorandumima sa sportskim savezima iz ovog paketa zasnovani na Zakonu o upravljanju javnim finansijama i odgovornostima kao i propisima Trezora (član 5.4.), a ne na odredbama odluke Vlade o subvencionisanju platne linije, stvorena je praznina koja je otežala proces zatvaranja. Kao rezultat toga, većina korisnika nije prijavila zatvaranje.</p> <p>Pored toga, ova tačka je povezana sa tačkom 3.2.3 koja</p>	<p>Nalaz stoji. Analiziran je celokupni proces avansa MKOS-a i MKOS nema pravo da obezbedi dalje finansiranje bez zatvaranja prošlih avansa. Iz analize subvencijskih lista vidi se da savezi imaju avanse od 2020, 2021. i 2022. Tako da MKOS mora da pozove korisnike javnih sredstava na odgovornost da izveštavaju o vremenu i načinu trošenja javnog novca.</p>

		<p>se odnosi na način finansiranja sportskih organizacija, gde je iz naših komentara pojašnjeno da se podrška sportskim organizacijama pruža u dva različita oblika finansiranja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Finansiranje kroz proces kategorizacije, na osnovu Uredbe o kategorizaciji sporta 2. Finansiranje projekata/programa od posebnog javnog interesa, na osnovu Zakona o sportu <p>U prvom slučaju korisnici su u obavezi da izvrše zatvaranje kroz izveštaje za kvartalne periode, dok se u drugom slučaju, u zavisnosti od trajanja programa, izveštavanje i zatvaranje vrši samo jednom na kraju po završetku projekta.</p> <p>I u ovom slučaju u revizorskom izveštaju je izvršena pogrešna klasifikacija jer je svo finansiranje razmatrano u celini, kako u pogledu kategorizacije, tako i finansiranja kroz projekte od posebnog javnog interesa.</p> <p>Primer je slučaj otvorenih avansa Sportskog saveza 3 iz 2022. godine (tabela 6), koji je 30.11.2022. godine potpisao Memorandum za projekat od posebnog interesa i prema ovom memorandumu Savez je u obavezi da izvrši zatvaranje u</p>	
--	--	---	--

		<p>prvi kvartal 2023. Kao rezultat toga, u izveštaju za 2022. avans se čini otvorenim, iako je predviđeno da se zatvaranje održi 2023. godine.</p> <p>S obzirom na to da ova dva oblika finansiranja nisu međusobno povezana i da sportski savez ili organizacija priznata Zakonom o sportu može istovremeno imati koristi kroz oba oblika, zatvaranje i izveštavanje se vrše nezavisno jedno od drugog.</p> <p>Vredi napomenuti da je u finansiranju federacija kroz kategorizaciju, od 2021. godine MKOS napravio značajan napredak u zatvaranju avansa TM-a.</p> <p>Dokaz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odluka Vlade Republike Kosovo br. 10/33 od 28.09.2020 - Odluka Vlade Republike Kosovo br. 12/38 od 30.10.2020 - Napredak avansa sportskih saveza - MOU i prateća pitanja od oporavka RSK i SNK 2020 - MOU i prateći predmet RSK, JSK, KSK i SSSK od Memorandum o kategorizaciji i Memorandum za projekat/program od posebnog javnog interesa 	
--	--	--	--

<p>3.2.6 Loše upravljanje projektom Sportska baza podataka Kosova</p>	<p>Delimično</p>	<p>Što se tiče projekta koji je bio na javnom pozivu 2021. godine, u aplikaciji za subvenciju projekat je ocenjen sa dovoljno poena da dobije podršku, a zatim je proces nastavljen uredno od strane komisije za ocenjivanje i neophodne procedure javnog poziva.</p> <p>Za realizaciju ovog projekta, organizacija korisnica je zatražila odlaganje trajanja realizacije, zbog čega je završni izveštaj dostavljen sa zakašnjenjem.</p> <p>Tokom procesa revizije od strane NKR, saznalo se da se ovim predmetom uopšte nisu bavili odgovorni službenici MKOS-a za njegovo zatvaranje od dana podnošenja izveštaja, iako su dužni da vode predmete i u slučaju ne narušavajući kriterijume za zatvaranje, obavestiti korisnika da poboljša dokumentaciju. Ovaj nalaz se adresira za dalji tretman i procenu konačnog izveštaja.</p>	<p>Nalaz stoji.</p> <p>U dosijeu je bilo dokaza da je MKOS odbio da zatvori avans za ovaj projekat zbog nesigurnosti u vezi sa kvalitetom projekta. Štaviše, čak i u oceni zahteva za subvenciju potpisao ga je samo jedan član komisije.</p> <p>Imajući u vidu da Ministarstvo ni nakon skoro 9 meseci za koje je uplatilo 121.430 evra nije iskoristilo niti ispitalo završni izveštaj korisnika, to pokazuje loše vođenje celog procesa u vezi sa ovom subvencijom i samim tim neostvarivanje vrednosti za utrošeni novac. Organizacija nije tražila produženje roka za prijavljivanje, kako je to opravdao MKOS. Komentar MKOS-a da se tokom procesa revizije NKR saznalo da ovo pitanje nije adresirano, jasno govori da MKOS nema sistem u kojem sredstva utrošena na sportske aktivnosti dostižu ciljeve za koje su data.</p>
<p>3.2.7 Nedostatak praćenja subvencionisanih i sponzorisanih sredstava:</p>	<p>Delimično</p>	<p>Što se tiče tačke 3.2.7 vašeg izveštaja, praćenje sportskih aktivnosti na terenu i dalje ostaje dugoročni izazov MKOS-a, s obzirom na veliki broj aktivnosti koje se odvijaju u zemlji i inostranstvu.</p>	<p>Nalaz stoji.</p> <p>MKOS nema sistem koji potvrđuje da subvencionisane aktivnosti postižu svoje ciljeve i da se realizuju. Iz analiziranih uzoraka, pored činjenice da veliki deo sportskih organizacija ne</p>

		<p>Pored praćenja koji se vrši kroz praćenje aktivnosti s bliže, kao i praćenje putem medija i elektronskih platformi, Odeljenje za sport je izradilo posebne standardizovane obrasce za prijavljivanje zatvaranja projekata sportskih organizacija.</p>	<p>izveštavaju, one koje izveštavaju pripremaju narativni izveštaj koji je veoma jednostavan i ne sadrži dodatne dokaze.</p>
--	--	--	--